

[Tove Jørgensen]

Forslag til lov om ændring af bestemmelser om ydelser i lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslag nr. L 198).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Tove Jørgensen (DKP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af invalidepensionsloven.

(Beslutningsforslag nr. B 75).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Melchior (CD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sekretærbistand til folketingets medlemmer.

(Beslutningsforslag nr. B 76).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel af Glensgård (FP), Kjerulff-Schmidt (FP), Maisted (FP), Tang Sørensen (FP) og Thorndahl (FP):

»Hvilke oplysninger kan statsministeren give om socialdemokratiets brug af centraladministrationens embedsmænd i politisk øjemed?«

(Forespørgsel nr. XV. Anmeldt 2/2 78. Fremme af foresp. vedt. 7/2 78).

Forhandling

Formanden:

Taletiden for ordførerne er aftalt til 15 min. i første omgang og 8 min. i anden omgang.

Glensgård (FP):

Onsdag den 1. februar, 34 dage før valget til de kommunale og amtskommunale råd, gav formanden for socialdemokratiet folketinget en undskyldning, en undskyldning for, hvad en af hans funktionærer, partisekretær

Ejner Hovgaard Christiansen, havde igangsat i centraladministrationen. Så langt, så godt.

Kendetegnende for diktaturet er, at statsmagten sættes ind på at sikre magthavernes fortsatte magt. I diametral modsætning til denne styreform står demokratiet, hvor magthavernes misbrug af statsapparatet i egen tjeneste er utænkeligt. Sidst vi så det anskueliggjort i praktisk politik, var, da USAs 38. præsident, Richard M. Nixon, i 1974 blev afsat, fordi han forbrød sig mod dette første punkt i demokratiets grundregel.

Vi skal derfor som demokrater i et demokratisk land ikke undervurdere alvoren i et misbrug af demokratiet. Der kan ikke et øjeblik være tvivl om, at det, som det danske socialdemokrati har gjort ved at udnytte regeringsembudsmand til at fremskaffe oplysninger, der ene og alene skulle have det formål at styrke partiets position ved det kommende kommunevalg, er en forkert handling. Den kan selvfølgelig ikke accepteres i et demokratisk land, og vi må derfor som danskere betragte det, der er sket, med den største skam.

Men forespørgslen i dag skal ud over at få belyst netop forholdene omkring det betimelige i socialdemokratiets brug af ministerielle embedsmænd til en valgkamp også tage fat på en lang række mere vidtrækkende problemstillinger, og jeg skal derfor tillade mig at stille statsministeren over for en række problemstillinger. Hvor langt går regeringen i kravet til embedsmændene, når det f. eks. drejer sig om konsekvensberegninger af socialdemokratiets forskellige oplæg? Hvor tit og i hvilket omfang arbejder embedsmændene med forslag, som LO barsler med?

Der skal ikke herske tvivl om, at fremskridtspartiet naturligtvis tillader regeringen at iværksætte forskellige undersøgelser af forskellige problemstillinger, når disse bare foretages med henblik på f. eks. et kommende lovgivningsarbejde, men hvis sådanne undersøgelser bruges for at bekæmpe politiske modstandere, er de usmagelige. Hvor mange forskellige udvalg har regeringen nedsat i lighed med f. eks. ØD-udvalget? Til denne forespørgsel kan det heller ikke undgås, at det nye, i folkemunde kaldet »Inge Fischer Møller-udvalg« bliver berørt.

At socialdemokratiets kongres vedtog, at der skulle ske en undersøgelse af fordele og ulemper ved Danmarks medlemskab af EF,

[Glensgård]

er naturligvis socialdemokraternes ret. Det er også regeringens ret at forsøge at finde et politisk flertal for at give socialdemokratiet et særtilskud på de 1,6 mill. kr., som dette arbejde koster. Men statsministeren skal have tak for, at denne handling foregik i fuld åbenhed, så er den nemmere at gennemskue. Det, der er værre, er det, der foregår bag kulisserne.

Har partisekretær Ejner Hovgaard Christensen eller andre socialdemokrater ladet f. eks. socialforskningsinstituttet forstå, at en bestemt undersøgelse burde gennemføres, eller er der andre såkaldte forskningsprojekter, der direkte eller indirekte er socialdemokratisk politisk styret? Har undervisningsministeren ladet nogle af de gamle eller nogle af de nymodens universiteter arbejde med projekter, der enten vil være til gavn for socialdemokratiet eller til skade for oppositionen?

At socialdemokratiet i udstrakt grad misbruger skatteyderkroner til partipolitisk arbejde, hersker der ingen tvivl om. Det ses tydeligt af, at f. eks. jyske kommuner i store annoncer i regeringsbladet informerer om helt lokalt prægede ting. Det vil svare til, at den konservative borgmester i Gentofte lod indrykke annoncer i Jydske Tidende, og selv om jeg har ham mistænkt for meget, så vil det være for groft at sige, at han udnytter sin borgmestertitel på denne måde.

Men værre er det f. eks. med borgmesteren fra skatteministerens valgkreds eller de kæmpeannonceindrykninger, der er blevet foretaget fra den tidligere borgmester Ravns kommune. Ud over at skatteyderne i Kolding skal betale til Aktuelt, gives der også kæmpe-tilskud til det lokale socialdemokratiske 14 dages blad. Usmageligt, men ikke desto mindre sandt.

Denne problemstilling kan naturligvis kun klares fra de lokalvalgte forsamlinger og ikke her fra folketinget. Jeg synes dog, det var på sin plads alligevel at nævne den i forbifarten.

Men som sagt, debatten i dag skal ud over at belyse nogle enkeltheder i vinterens politiske skandale langt mere belyse nogle vidstrakte problemstillinger omkring socialdemokratiets magt. Jeg glæder mig til, at vi får en redegørelse fra statsministeren, således at vi kan få debatten i gang.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil gerne som svar på den forespørgsel, fremskridtspartiet har stillet, først og fremmest slå fast, at socialdemokratiet som parti ikke har nogen speciel adgang til at benytte sig af centraladministrationens embedsmænd. Men socialdemokrater og medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe har naturligvis samme adgang som andre borgere og andre folketingsmedlemmer til at bede de enkelte ministre om oplysninger; det benytter alle partiernes medlemmer sig af, og det er altså fuldt lovligt. Der er altså ingen forskel på socialdemokrater og andre i den henseende.

De socialdemokratiske ministre har naturligvis i høj grad ret til at bede administrationen om de oplysninger, redegørelser og kendsgerninger, som de må have frem til belysning af de problemer, de står over for.

Centraladministrationen virker som sekretariat for ministre, både når det drejer sig om behandling af og afgørelser i enkeltsager, og også når det drejer sig om forberedelse af lovgivningen og hele den centrale planlægning.

Hvad lovforberedelsen og planlægningen angår, er det helt sikkert og klart, at de normalt er et led i den centrale politiske beslutningsproces, og at administrationen på disse områder udfører sit arbejde på grundlag af regeringens direktiver. Sådan har det altid været, sådan er det, og sådan er jeg helt sikker på at det også vil være i fremtiden.

Hvis forespørgeren direkte sigter til den konkrete sag om socialdemokratiets brev til de enkelte ministre om materiale vedrørende lokale sager, skal jeg i øvrigt henvise til de svar, jeg gav hr. Niels Helveg Petersen i folketingets spørgetid onsdag den 1. februar, og hvis man læser det, er forespørgslen her i dag i hvert fald efter mit skøn ganske overflødig.

Glensgård (FP):

Når statsministeren efter den sidste udtalelse at dømme åbenbart finder forespørgslen i dag ubegrundet, er det, fordi statsministeren hjemme har forberedt et færdigstrikket indlæg. Statsministeren kom overhovedet ikke ind på nogen af de problemstillinger, som jeg i min begrundelse for forespørgslen fremsatte.

[Glensgård]

Statsministeren nævnte, at regeringen havde fuld ret til at indhente de oplysninger hos embedsmændene, som den fandt rigtigt. Det vil jeg ikke på nogen måde fratage statsministeren retten til, men den stak bilag, som statsministeren har oversendt til partierne, viser ganske tydeligt, at der ikke er tale om at få afklaret specielle sager. Den eneste begrundelse, der har været for den vel 25 cm store stak, vi har fået sendt, er, at statsministerens partisekretær har ment, at regeringens medlemmer skulle stå godt rustet til en valgkamp. Der er vel ikke tale om, at regeringen har forsøgt at få afsluttet specielle miljö-sager. Der er vel ikke tale om, at regeringen har forsøgt at få afsluttet specielle trafik-sager. Nej, alle svarene går ud på, at man i lige nøjagtigt den og den kommune, hvor socialdemokratiet tilfældigvis er i mindretal, skal være opmærksom på, at de og de ting rører sig i befolkningen. Man har altså fået svar på, at når købmand Jensen oppe i Nordjylland beklager sig over en ekspropriation, kan man give ham lige nøjagtigt det svar, at der er forskellige myndigheder, der behandler hans sag. Man har ikke søgt oplysningerne for at klare lige nøjagtigt problemet for købmand Jensen.

Men det, der er lagt op til, er som sagt ikke kun at få klaret de problemer, der har været i forbindelse med fadæsen fra hr. Ejner Hovgaard Christiansen. Vi ønsker at gå meget videre. Har der f. eks. været virksomheder, som har måttet vente på svar i miljøministeriet, i planstyrelsen, fordi embedsmændene har været optaget af socialdemokratisk valgkamp? Er der andre steder i centraladministrationen, hvor man fra regeringens side har grebet ind for at lave en politisk styring? Det svarede statsministeren ikke på.

Det er klart, at når en statsminister går på talerstolen og giver folketinget en undskyldning, må man også forvente, at folketinget er tilfreds, og derfor har jeg altså heller ikke i min begrundelse taget lige nøjagtigt den handling ind. Jeg sagde oven i købet: så langt, så godt. Jeg var altså tilfreds med, at statsministeren i den sag gav en undskyldning, men hvad der ellers foregår, både i centraladministrationen og i styrelserne ude i landet, er det mere interessant at få belyst.

Min partifælle hr. Kjærullf-Schmidt og andre vil i løbet af dagen i dag tage fat på

eksakte problemstillinger, hvor vi anmoder regeringen om at bekræfte eller afkræfte, at der foregår en stærk socialdemokratisk politisk styring af forskellige embedsmænd og forskellige institutioner. Jeg kan selvfølgelig ikke på nuværende tidspunkt forvente, at statsministeren besvarer nogen af de spørgsmål, jeg stillede i begrundelsen, men vi får jo også en middagspause på et tidspunkt, og dér kan statsministeren få en kopi af, hvad jeg sagde i min indledning, så vi kan forvente, når spørgetiden engang i eftermiddag er slut, at statsministeren har læst indlægget igennem en gang til og derefter vil være i stand til at svare på de konkrete ting.

Ole Espersen (S):

Socialdemokratiet er overrasket over denne forespørgsel. Vi er overraskede, fordi statsministeren under sædvanligt parlamentarisk ansvar her i tinget har givet en klar redegørelse for det, som er genstanden for forespørgslen. Statsministeren har også udtrykt forståelse for, at den fremgangsmåde, der blev anvendt, har været kritiseret, og det blev erkendt, at kritikken var berettiget på væsentlige punkter.

På den baggrund er det meget, meget svært for os at se, hvad hensigten for hr. Glensgård og andre kan være i dag, ud over at vi naturligvis kan konstatere, at hr. Glensgård og andre medlemmer af fremskridtspartiet kom for sent med et onsdagsspørgsmål i forhold til andre partier; det er den eneste fornuftige forklaring, jeg kan se – om den så er fornuftig eller ej, må selvfølgelig afhænge af, hvilken målestok man anlægger.

Men da man har rejst forespørgslen, vil vi gerne benytte lejligheden til at præcisere et væsentligt spørgsmål. Det er for os en selvfølge og en nødvendighed, at en minister, der aflægger besøg i en kommune, uanset hvad anledningen er, er velorienteret om sager under hans ressort, sager, som berører netop den kommune. Ministrene har efter lovgivningen et væsentligt ansvar for forvaltningen, for gennemførelsen af landets love, og dette væsentlige ansvar deler ministrene ikke med andre personer. Derfor må konsekvensen naturligvis være, at ministre kan bede embedsmændene om at blive orienteret for at kunne leve op til den forpligtelse, jeg har beskrevet her, og socialdemokratiet vil til

[Ole Espersen]

enhver tid forsvare en hvilken som helst regerings ret til at holde sig à jour med udviklingen rundt omkring i landet i de enkelte kommuner eller inden for andre områder her i landet.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Jeg tror, alle kan være enige om, at det må være værdifuldt, at folketinget en gang imellem har lejlighed til at drøfte en række af de centrale forvaltningsretlige spørgsmål, som uundgåeligt opstår, når et bestemt parti har regeringsmagten igennem meget lang tid; det er jo ikke noget specielt for Danmark, og det er jo ikke noget specielt for socialdemokratiet, at langvarig regeringsmagt giver risiko for misbrug. Derfor kan formålet med en debat som den i dag være at belyse, bl. a. hvad der kan gøres for at begrænse, ja, helst hindre, at administrationen misbruges i partipolitisk øjemed i videste forstand, for debatten er ikke kun en lille bitte debat om de emner, som hr. Ole Espersen var inde på.

Jeg vil dog gerne først sige et par ting om den aktuelle sag, og det er om den bevillingsretlige side af sagen. Jeg mener, regeringen må være klar over, at der opstår et bevillingsretligt problem, når den benytter centraladministrationens embedsmænd til opgaver, som må føre til, at regeringen giver undskyldninger over for folketinget. Bevillingsgrundlaget er nok til stede i den forstand, at udgifter til lønninger osv. til de pågældende embedsmænd er omfattet af finansloven, men bevillingerne er jo sandelig givet under den klare forudsætning, at embedsmændene benyttes til de normale administrative funktioner, de er ansat til. I det øjeblik man fra en regerings side, hvad enten det er en socialdemokratisk eller en anden regering, benytter embedsmændene til funktioner, som ligger uden for de normale arbejdsopgaver, som tjener et partipolitisk formål, som er sat i gang på bestilling fra et bestemt politisk parti, og som fører til, at statsministeren offentligt må give undskyldninger over for den parlamentariske forsamling, er vi selvfølgelig uden for de bevillingsmæssige forudsætninger, der er afstukket ved finansloven.

Derfor er det ikke med urette, når nogle har rejst det spørgsmål, om det bør være skatteyderne eller socialdemokratiet, der betaler for det arbejde, der på socialdemokrati-

ets bestilling er udført af centraladministrationen, og som statsministeren måtte give undskyldning for.

Jeg har selvfølgelig bemærket, at statsministeren har svaret min partifælle hr. Voigt og andre med, at det jo ikke kun er socialdemokratiet, men også folketingsmedlemmer – og folketingsmedlemmer fra mange partier – som betjener sig af centraladministrationen. Det har statsministeren selvfølgelig fuldstændig ret i, og i grunden kunne man sige: det manglede bare, for det fremgår jo direkte af grundloven sammenholdt med folketingets forretningsorden, at der er en række bestemte fremgangsmåder, en række bestemte procedurer, som kan følges, og som giver det enkelte folketingsmedlem mulighed for at trække på centraladministrationen, foruden at der er en række sædvaner, som giver mulighed for det. Dermed er hjemmelen selvfølgelig i orden, men det er forkert, hvis nogen heri indfortolker, at så kan et bestemt partikontor også trække oplysninger fra centraladministrationen.

Det er, som om der ligger en underlig dobbelthed i statsministerens hidtidige udtalelser, for selv om statsministeren har forsøgt grundigt at forklare sine synspunkter, er det, som om statsministeren alligevel på samme tid siger undskyld og siger, at der er ikke begået nogen fejl.

Statsministeren har brugt det udtryk, at det er fremgangsmåden, man siger undskyld for, og jeg vil derfor gerne spørge statsministeren, om ikke statsministeren er enig i, at den fejl, der er begået, består i, at centraladministrationen skulle gøres til et led i den socialdemokratiske valgmaskine ved at skaffe uspecificeret materiale frem til ministres deltagelse i kommunevalget. Er statsministeren ikke enig i, at det er dette, der er fejlen, sådan at vi kan se bort fra de mere uklare og upræcise udtalelser om, at det er fremgangsmåden – hvad det så er – som var forkert.

Der er også et andet punkt, hvor jeg synes statsministerens udtalelser, selv om de har været omhyggelige, har haft en sådan form, at de måske kunne misforstås, og det var i spørgetiden den 1. februar, hvor statsministeren henviste til, at enhver, ikke blot folketingsmedlemmer, men også pressen og borgerne, i almindelighed kan få de oplysninger, de vil, og statsministeren henviste i den forbindelse til offentlighedsloven.

[Kjærulff-Schmidt]

Man kunne få det indtryk, at offentligheden og pressen havde de samme muligheder, som socialdemokratiet havde haft i denne sammenhæng. Men det er jo ikke helt tilfældet, for offentlighedsloven har jo kun den rækkevidde, at når man henvender sig, hvad enten det er pressen eller en bestemt borger, om en bestemt sag og angiver, hvad sagen går ud på, kan man få indsigt i den pågældende sag. Men der er jo ingen i offentligheden, i dagpressen eller for den sags skyld her i folketinget, der med hjemmel i offentlighedsloven kan bede om uspecificerede oplysninger af interesse for en kommunal valgkamp.

Men jeg vil godt komme ind på nogle andre emner, for forespørgslen rækker jo, som hr. Glensgård har påpeget det, langt ud over det lille emne, der har været så stærkt omtalt i pressen i de sidste uger.

Man kan spørge: er det noget enkeltstående, dette, at socialdemokratiet i dette tilfælde trak på centraladministrationen? Det er det jo nok ikke, idet en række oppositionspolitikere også fra andre partier har givet udtryk for, at det ikke er noget enkeltstående.

Jeg er klar over, at statsministeren selvfølgelig ikke kan svare for andre partier end socialdemokratiet, og at statsministeren ikke kan fortælle om, hvordan andre regeringer har forholdt sig. Men der én ting, som statsministeren godt kan udtale sig om, og det er den procedure, der i vidt omfang følges under forligsforhandlinger imellem partier. Det er, som om statsministeren og hans regering har lagt proceduren vældig meget om i forhold til den procedure, Hartlingregeringen fulgte, hvor man i meget stor grad af åbenhed i folketingsudvalg osv. lagde materiale, rapporter og oplysninger frem, som kunne tjene til belysning af den lovgivning, man påtænkte. I dag er det, som om vi er nået frem til, at der findes to klasser af partier: der findes de partier, som kan få de tekniske og faktiske oplysninger under interne forhandlinger med regeringen, og dem, som ikke får det.

Vi så et lille eksempel på det inden for de seneste dage, hvor vi i dagspressen kunne se, at tre partier var blevet klassificeret således, at de kunne få en orientering fra regeringen om valutaproblemer, medens folketingets andre otte partier var klassificeret således, at de ikke kunne deltage i disse oplysninger,

som regeringen havde til rådighed. Men også med hensyn til boliglovgivning og en række andre tilfælde foretages der denne klasseinddeling, eller hvad man skal kalde det, af partier, som for nogles vedkommende altså er gode nok og for andres vedkommende ikke er gode nok.

Det giver en underlig skævhed i folketingets arbejdsgrundlag, og jeg synes, det ville være meget værdifuldt, hvis man kom bort fra, at folketinget behandles som et ekspeditjonskontor, hvor man møder op med færdigaftalte forlig, hvis man slog tilbage på den vej, som Hartlingregeringen fulgte, hvor man lægger sine forslag frem og drøfter dem i udvalgene, så at hele folketinget har indsigt i de oplysninger af faktisk karakter, som har betydning for lovgivningen.

Jeg synes, det ville være meget værdifuldt, hvis statsministeren i dag ville give tilsagn om, at oplysninger af faktisk karakter – selvfølgelig ikke forligsskitser el. lign. – hvad enten det angår boligudvalg, arbejdsmarkedsudvalg eller andre, ville blive stillet til rådighed for alle partier igennem udvalgene, som det har været kutyme igennem mange menneskealdre, at man altså ville komme bort fra denne klasseinddeling og ville arbejde for lighed imellem partierne i det praktiske daglige arbejde.

En anden ting er, at vi næsten dårligt kan tale om socialdemokratiets anvendelse af centraladministrationen uden at komme ind på det prekære spørgsmål, om der finder partipolitiske udnævnelser sted. Dagspressen har mange gange beskyldt socialdemokratiet for at foretage partipolitiske udnævnelser, og dagspressen har nævnt mange navne, så det skal jeg afstå fra. Men det er en farlig tendens, hvis kritikerne har ret.

Her i landet har vi altid taget afstand fra partipolitiske udnævnelser, fordi hele ansættelsessystemet skal bygge på, at selv og vel især de embedsmænd, der sidder højest i systemet, skal være fuldstændig loyale over for den til enhver tid siddende regering. Den forudsætning svigter vi det selv samme øjeblik, da man begynder at udnævne politiske embedsmænd. En af ulemperne er så den tvivl, der kan rejses omkring loyaliteten. Der opstår en alvorlig risiko for, at det, der bør være en dygtig og neutral embedsstand, der koncentrerer sig om en række saglige arbejdsopgaver, udvikler sig til at blive et ud-

[Kjærulff-Schmidt]

dannelsessted for opportuniste, hvor de, der går pampervejen, kommer frem til ledende stillinger, medens den neutrale administrator må træde i baggrunden.

Det er uheldigt, hvis der er sådanne udviklinger, det er uheldigt, uanset om regeringspartiet hedder socialdemokratiet eller det hedder noget andet – jeg tror, statsministeren er enig med mig – og derfor vil det være en god ting, hvis statsministeren i dag så stærkt, at det ikke kan misforstås, ville udtale, at regeringen ikke foretager og ikke agter at foretage partipolitiske ansættelser eller udnævnelser inden for administrationen, for ellers ligger vejen til det amerikanske spoilsystem lige for, den dag man får et regerings-skifte.

Jeg vil gerne nævne en anden ting, og det er også noget, der har forbindelse med folketingets daglige arbejde.

Vi ser meget ofte i udvalgenes arbejde, at de svar, udvalgene får på deres spørgsmål, er politisk og også partipolitisk farvede. Vi ser en række eksempler på, at de ministerielle svar til udvalgene forskønner, romantiserer, virkningerne af den lovgivning, regeringen arbejder for, og nedvurderer konsekvenserne af den lovgivning, andre partier måtte være tilhængere af. Der kunne opremses i massevis af eksempler, f. eks. fra boligudvalget, på, at man stærkt har overdrevet virkningerne og bagatelliseret problemerne i den lovgivning, socialdemokratiet stod for, og så viste det sig bagefter, at det var med rette, udvalget og andre udenfor havde rejst tvivl om, hvorvidt lovgivningen ville få de virkninger, man hævdede.

Der ligger noget betænkeligt i, at administrationens embedsmænd ved afgivelse af svar til udvalg mere eller mindre skal give svar, som ministeren ønsker, selv om der kan være saglige betænkeligheder ved dem. Der ligger en risiko for, at embedsapparatet tvinges til at være lommepolitikere, tvinges til at give nogle behagelige svar, nogle svar, som vækker glæde hos regeringspartiet. Derved lader man i virkeligheden udvalgene i nogen grad i stikken, fordi de små partier i folketinget, de 3, 4, 5 mindste partier i folketinget, ikke har de teknikere, de eksperter, som er i stand til at gennemskue de svar, der kommer fra administrationen, og derfor vil være tilbøjelige til og nødt til at følge den opfattelse, der er givet udtryk for i de pågældende svar.

Det fører og det har ført folketinget til en række lovgivningsfadæser.

Jeg vil også ganske kort til sidst berøre spørgsmålet om embedsmændenes deltagelse i det politiske liv. Vi ved jo, at mange lande, England og en lang række engelsktalende lande, hylder det princip, at statens lønnede tjenere ikke tillige skal være dens lovgivere, altså med andre ord, at embedsmænd ikke skal vælges til parlamenterne. Her i landet er vi nok i nogen grad gået i den modsatte grøft med et folketing, som meget stærkt er præget af offentligt ansatte.

Jeg vil gerne spørge, om ikke statsministeren finder, at det i det daglige arbejde er et alvorligt handicap for landets største parti, at dets folketingsgruppe så stærkt er domineret af embedsmænd, både fra centraladministrationen og i en lang række andre administrative stillinger. Har det ikke f. eks. betydet, at det reelt er umuligt at komme nogen vegne med en pensionsreform, som skal sikre ens pension til alle, hvad enten de har været offentligt ansatte eller »kun« almindelige lønmodtagere? Er det ikke et handicap for landets for tiden største parti, at det er så stærkt domineret af embedsmænd fra centraladministrationen og fra andre administrationer?

Det er nogle af de spørgsmål, vi har lejlighed til at drøfte i dag. Der er mange andre. Vi har prøvet at lægge op til en saglig og afdæmpet debat, og det håber jeg vi får, for jeg tror, at de spørgsmål, der er tale om her, interesserer hele befolkningen.

Christophersen (V):

Jeg skal ikke bruge mange ord på denne debat, men jeg vil gerne sige noget principielt.

Vi står her over for et helt unormalt tilfælde. Der har ikke, som nogle har villet fremstille det, været tale om, at man har ydet normal bistand til en minister, der skulle ud at rejse. Det er ganske klart, hvad det er, der er foregået. Der er foregået en omfattende, systematisk indsamling af materiale overalt i regeringskontorerne vedrørende aktuelle politiske problemer i 133 af landets kommuner, iværksat på initiativ af Socialdemokratiets Nyheds-Tjeneste, leveret videre til samme socialdemokratiske nyhedstjeneste i ridebanefløjen med henblik på en videre bearbejdelse, leveret god tid i forvejen, nemlig, således

[Christophersen]

som det også fremgår af det brev, der er offentliggjort i dagspressen, fra den socialdemokratiske partisekretær, senest den 25. januar.

Kort sagt, vi står her over for en situation, hvor centraladministrationens embedsmænd er inddraget i en socialdemokratisk valgkamp, og det fremgår i øvrigt også klart af en række af de notater, der er udarbejdet, at sådan opfatter centraladministrationen også selv sagen. Jeg kan henvise til et af de notater, der er kommet, udarbejdet i arbejdsministeriet af beskæftigelsessekretariatet; det er af 24. januar og har følgende overskrift:

»Valgkampsnotat om kommunal produktion af solfangere i Hobro kommune som beskæftigelsesprojekt.«

Eller jeg kan nævne et andet notat fra kulturministeriet, hvor der som overskrift står:

»Notat om enkeltsager til brug ved valgkampagnen forud for kommunalvalget, Industrimuseet Horsens.«

Eller et tredje, som har følgende overskrift:

»Notat om enkelte sager til brug ved valgkampagnen forud for kommunalvalgene i Glamsbjerg.«

Den politiske karakter af materialet fremgår også af et andet notat. Det er et, som stammer fra undervisningsministeriet, og dér har man i det materiale, der er udleveret, bl. a. indlagt noget, som klart har været et fortroligt håndpapir til undervisningsministeren; i det oplyses nemlig, hvem det er, der har stillet et bestemt spørgsmål i folketingets undervisningsudvalg, noget, som jo er fortroligt stof, og som klart ikke må offentliggøres. Ikke desto mindre er det altså videresendt til Socialdemokratiets Nyheds-Tjeneste med oplysning om, at et sådant spørgsmål er stillet af min partifælle hr. Bertel Haarder. Også det antyder klart, hvad materialet er tænkt brugt til.

Derfor er der overhovedet ingen diskussion om sagens karakter. Det er klart uacceptabelt, og sådan har jeg egentlig også opfattet statsministerens svar, da vi havde spørgetid her. Jeg opfattede statsministerens svar sådan, at det var en uforbeholden undskyldning, vi fik. Det var et løfte om, at det aldrig mere ville gentage sig, og jeg går ud fra, at det også følges op med, at man meddeler centraladministrationens embedsmænd, at de selvfølgelig ikke kan være tjenstligt forpligtet

hverken til denne form for særlig politisk indsats eller dermed beslægtede former.

Jeg er enig i det, som andre har sagt, at ellers ender vi i en tilstand, hvor embedsmændene er politiske, og hvor det bliver helt umuligt at skelne mellem et politisk parti, der har regeringsmagten, og centraladministrationen, hvor efterhånden de vandtætte skodder, der skulle være, helt er forsvundet.

Jeg må gå ud fra, at når statsministeren her fra folketingets talerstol i sidste uge kom med en undskyldning, er den ment sådan, og at vi altså ikke ser en gentagelse af det, der er sket her. Men det er klart, at jeg da finder lejlighed til i dag at udtrykke min og vores skuffelse over, at et regeringsparti kan forfalde til den her slags ting. Det er noget, som er med til at svække tilliden til folketinget, selvfølgelig i særlig grad tilliden til regeringen, men det falder tilbage på os alle sammen. Det er med til at bekræfte det sørgelige indtryk, mange mennesker har af, hvordan politikere arbejder, og det er altså en skyld, som regeringen og især regeringens chef må tage på sig, for det er klart, at denne altomfattende, systematiske indsamling ikke har fundet sted uden statsministerens vidende og klare tilsagn. Det er også klart dokumenteret. Også det skal siges i dag.

John Winther (KF):

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Ole Espersen, sagde i sit indlæg her i dag, at han var overrasket over, at vi skulle have denne debat, for vi havde jo fået ganske klare tilkendegivelser fra regeringens chef, da sagen kom frem i folketingets spørgetid forleden onsdag.

Jeg vil ikke sige, at en debat som denne er overflødig, for der er da rejst mange ting i forbindelse med den, som det nok kan være på sin plads at se nærmere på. Men jeg vil måske nok sige til fremskridtspartiet, at man er lovlig tidligt ude, efter at sagen nu er blevet bragt frem. Forholdet er bl. a. det, at disse spørgsmål og svar, som det blev tilkendegivet skulle stilles til rådighed for udvalgene, endnu ikke i fuld udstrækning er stillet til rådighed for de pågældende udvalg.

Jeg vil godt have lov til at sige ved denne lejlighed til statsministeren som ansvarlig for regeringens førelse, at vi ønsker i og for sig ikke, at alt dette materiale bliver sendt til de

[John Winther]

politiske partier. Vi ønsker det alene sendt til folketingets udvalg, til de respektive fagudvalg, og vi mener ikke, at det skal afgøres ved en afstemning i de pågældende udvalg, hvorvidt man ønsker at få disse ting eller ikke. Jeg vil henstille til statsministeren, at han foranlediger, at materialet uopfordret bliver tilstillet, som det i og for sig blev aftalt på mødet forrige onsdag, de enkelte udvalgs medlemmer, således at man, når man har haft en rimelig tid til at se på det, kan begære et samråd med den pågældende minister.

Hele denne sag er jo beklagelig, og den er måske bl. a. opstået ved, at det en gang imellem har været lidt svært både for ministeriets embedsmænd og for det socialdemokratiske partikontor at finde ud af, hvornår partiformandens indflydelse hørte op og statsministerens indflydelse begyndte. Vi har fået en ganske klar indrømmelse fra statsministeren af, at dette er en fejl og en beklagelig fejl, og vi har fået tilsagn om, at den situation, som hermed er opstået, ikke vil få lov til at gentage sig. Vi har naturligvis noteret os med interesse og med tilfredshed, at dette var en fejl og forhåbentlig ikke noget som helst andet.

Jeg nævnte indledningsvis, at vi endnu ikke har haft lejlighed til at få alle spørgsmålene stillet til rådighed i alle udvalgene, fordi der åbenbart har været uenighed om proceduren. Det betyder også, at nogle af de spørgsmål, som jeg selv rejste i spørgetiden, og som jeg havde håbet på at der nu kunne foreligge svar på, stadig væk forbliver ubesvarede. Det var så simple spørgsmål som: hvor mange spørgsmål er der egentlig tale om at der er stillet til disse 136 valgmoder i den socialdemokratiske regerings charmeoffensiv? Hvad har omkostningerne herved været? Jeg forventer stadig væk ikke et svar fra statsministeren i dag på dette. Jeg er klar over, at når det ikke har kunnet komme frem til udvalgene endnu, kan der næppe heller svares på det fra talerstolen, men jeg vil gerne sige, at vi vil fortsætte med at forsøge at få dette opklaret, indtil svarene foreligger.

Ingolf Knudsen (CD):

Må jeg indledningsvis sige, at centrumdemokraterne ikke opfatter denne forespørgselsdebat som et udgangspunkt for at mistænkeliggøre tjenestemændene. Tværtimod

vil jeg gerne her sige, at vi betragter tjenestemændene og embedsmændene som en vigtig funktion inden for vort demokratiske styre. Vi opfatter også deres arbejde som udført på rimelig og god vis.

Det, som for os er spørgsmålet, er derimod, om tjenestemændene kan bruges politisk, og det vil sige, om andre politikere er i stand til at bruge disse tjenestemænd, fordi de sidder i en position, hvor de kan bruge tjenestemændene. Det er det principielle spørgsmål for os. Det principielle bliver derefter folketingets stilling i forhold til regeringen og regeringens mulighed for at bruge centraladministrationen; det er jo regeringen, der sidder på denne centraladministration.

Hvilke muligheder har folketinget for at kontrollere, at regeringen ikke misbruger centraladministrationen? Regeringen har til opgave at komme med forslag til love og tage initiativer, og regeringen har en væsentlig opgave mere: at føre disse love ud i praksis, at sørge for, at de bliver administreret efter den ånd og bogstav, som folketinget har lagt i lovene, sådan som de nu engang er blevet vedtaget. Her kan man nok sige, at det er meget væsentligt for folketinget altid at kunne kontrollere, om det også sker efter lovens ånd og bogstav, især måske i situationer, som er velkendt i Danmark, hvor man har mindretalsregeringer. Hvorledes fastholder folketingets flertal da regeringen på det grundlag, der er det politiske grundlag her i landet?

Statsministeren sagde for et øjeblik siden i sin indledning, at alle her har samme adgang som andre til at bede ministrene om udtalelser, vurderinger o. lign., og det er da rigtigt, det har vi. Men vi ved også, at der kommer ikke et svar tilbage fra ministeriet, uden at ministeren har underskrevet dette svar, uden at ministeren har accepteret svaret. Alene heri ligger der en politisk vurdering, og det gør, at vi som politikere og som folketingsmænd en gang imellem nok må stille det spørgsmål: kan vi være sikre på, at det svar, der bliver forelagt os, er et reelt svar, eller har det, inden vi får det, været igennem en politisk vurdering, der gør, at vi også i vor vurdering af svaret må tage dette politiske med i betragtning?

Et andet område, hvor folketinget ikke har megen indflydelse, men hvor vi må erkende, at det er regeringen, der sidder på hele centraladministrationen, og hvor regeringen vir-

[Ingolf Knudsen]

kelig har et apparat at bruge i forhold til de få embedsmænd, folketingets medlemmer har fået stillet til rådighed, er det område, der hedder nedsættelse af embedsmandsudvalg til at behandle det ene og det andet spørgsmål af vigtighed for regeringen. Hvorledes er folketingets stilling i forhold til disse embedsmandsudvalg? Ja, den er såre beskedent, for vi kan ikke som folketingsmænd henvende os til noget regeringsudvalg, noget embedsmandsudvalg, uden at henvendelsen og svaret går gennem vedkommende minister. Jeg siger ikke, at det ikke skal være sådan, jeg nævner blot, at sådan er det.

Lad mig nævne nogle eksempler inden for undervisningssektoren: læseplansudvalg og det centrale uddannelsesråd. Alle heri får betegnelsen eksperter, alle bliver udpeget af ministeren, og alle vurderinger kommer tilbage til ministeren, inden de lægges på folketingets bord. Hvem indsætter regeringen i disse ekspertudvalg? Vel ofte nogle, som den på forhånd ved ligger på linje med den politik, man selv ønsker at føre, og en gang imellem tager man så et par andre ind, sådan at man over for offentligheden kan gøre gældende, at man har dækket os bredt politisk ind.

En anden ting, der gør, at folketinget næsten ikke kan følge med og få klaring på, om lovene også føres ud i livet på rigtig vis, er den tendens, der er i lovgivningen til at indføre flere og flere bemyndigelseslove. Det vil sige, at man i dette folketingsår, når man vedtager love, som oftest får en bunke paragraffer ind, der giver ministeren bemyndigelse til at administrere inden for de og de rammer. Her må man igen sige, at der bliver i allerhøjeste grad tale om en politisk vurdering, og spørgsmålet er, hvorledes folketinget til stadighed kan følge med i, om lovene nu også bliver administreret sådan, som det var intentionen i dette folketingsår.

Igen et eksempel. Vi har netop i Morgensavisen Jyllands-Posten set, at undervisningsministeren ønsker at støtte såkaldte kollektiver, og det behøver hun ikke at gå i finansudvalget med, for der ligger allerede en bevilling inden for en bestemt beløbsramme. Nu kommer ministeren ind og siger: nu bruger jeg denne bevilling til at støtte noget, som der måske ikke vil være politisk flertal for. Her bliver igen det principielle spørgsmål: hvorledes fastholdes folketingets funkti-

on - og folketingets funktion er den lovgivende funktion - og hvorledes kan folketinget sikre sig, at de love, der er vedtaget her, også bliver udført efter ånd og bogstav?

Et andet eksempel. Vi har i et af udvalgene fra centrum-demokraternes side sat spørgsmålstegn ved, om en af de love, som indeholdt nogle bemyndigelsesparagraffer, ikke var i strid med grundloven. Når vi har et sådant spørgsmål, hvor vender vi os da hen? Vi vender os til ministeren og beder ham om at lade embedsmændene undersøge dette dog alvorlige spørgsmål. Vi får et svar tilbage fra ministeren, og vi føler os stadig usikre. Hvilken mulighed har vi da som folketingsmænd for at undersøge og sikre os, at det svar, vi har fået, er reelt og måske oven i købet godt kunne være genstand for en juridisk vurdering?

Jeg mener, der er meget, der tyder på, at den reelle magt for øjeblikket glider dette folketingsår af hænde, og at den reelle magt glider fra folketinget over i centraladministrationen. Jeg mener, at det er en af årsagerne til, at socialdemokratiet meget fornuftigt altid har ønsket regeringsmagten i dette land, selv i tilfælde, hvor det var mindretalsregering, for i det øjeblik man havde regeringsmagten, sad man på den absolutte magt, man sad på det enorme centraladministrationsapparat, der gjorde, at man kunne få sine intentioner, sin politik igennem, uanset om der i dette folketingsår var politisk opbakning deraf. Det er dygtigt, og det er forståeligt, men vi må som folketingsmænd spørge, om det også er rimeligt, at det er sådan. Vi må stille spørgsmålet op: hvorledes kan folketinget komme tilbage til den funktion, som er folketingets væsentligste, nemlig at styre udviklingen? Her ser jeg kun én mulighed blandt mange, og det er at sikre folketinget en embedsmandsstab, der gør, at folketinget får mulighed for at henvende sig til embedsmænd og få folketingets sager vurderet, såmænd også af folketingets egne embedsfolk. Derfor vil jeg da ønske, at der bl. a. ud af denne debat kunne komme et sådant krav fra folketingets side om igen at få placeret folketinget som den reelle udøver af lovgivningen i dette land, sådan at vi igen kan få placeret folketinget i den situation, at det er det, der har indflydelsen, hvad lovgivningen angår, og sådan at vi kan være sikre på, at der ikke melder sig bare en tvivl hos os om,

[Ingolf Knudsen]

hvorvidt de ting, vi får tilbage fra centraladministrationen, nu også er rigtige og rimelige, og om, hvorvidt ikke enkelte ministre ønsker at bruge deres ministerposition til at føre deres politik igennem, uanset at der ikke er dækning derfor.

Jeg vender igen tilbage til undervisningsministeren, som i et interview i Information den 21. januar i år taler om, at det er vel en ministers opgave at tage konkrete initiativer, men – fortsættes der så i dette interview – går det ikke i folketinget – og det vil sige: kan man ikke få flertal i folketinget derfor – så er der nok andre veje at gå for at få det igennem. Det står nok ikke præcis, som jeg udtrykker det her, men det er helt givet, at meningen er denne. Det må vi som folketingsmænd reagere på. Det kan aldrig være meningen, at en minister skal kunne få myndighed til at administrere sådan, som ministeren ønsker det. Ministeren har at administrere sådan, som folketinget har lovgivet.

Ole Olsen (SF):

Jeg vil indledningsvis sige, at SF ikke agter at spille op til fremskridtspartiet i denne forespørgselsdebat. Jeg synes, den er overflødig. Sagen har været forelagt i spørgetiden, og vi har fået, hvad der stærkt ligner en undskyldning fra statsministeren. Dermed mener jeg i og for sig at vi havde fået fuldt tilstrækkeligt. Nu er debatten her, og jeg skal ikke undlade at komme med et par bemærkninger, selv om jeg lige så gerne havde undværet denne forespørgselsdebat.

Det er jo sådan, at vi gradvis har været ved at gennemføre en administrationsreform, hvorved vi decentraliserer og lægger administrationen ud til styrelser. Det er så meningen, at ministerierne i højere grad skal være sekretariat for ministeren, og heri ligger selvfølgelig også, at sekretariatets embedsmænd skal arbejde for ministeren.

Jeg vil sige om det konkrete tilfælde, at jeg selvfølgelig finder, at der her har været tale om misbrug fra socialdemokratiets parti-sekretær, derom ingen tvivl, men det spørgsmål mener jeg er afgjort. Det er klart, at det ikke kan være sådan, at en embedsmand nøje skal granske, hvad hans minister bruger hans arbejdskraft til. Det kan ikke være embedsmandens opgave. På den anden side må vi være interesserede i, at embedsmænd ikke

går rundt i en evig skræk for at mishage en minister. Det må være ministerens ansvar og ikke embedsmandens ansvar, hvad oplysningerne bruges til. Det må stå helt fast.

Efter min mening kunne der måske, når sagen nu er kommet frem, være behov for et cirkulære fra statsministeren, der fastlægger omfanget af ministerens brug af embedsmændenes arbejdskraft. Jeg mener aldrig nogen sinde der har eksisteret et sådant cirkulære, og det kunne måske være ganske praktisk at få det fastslået. Det er helt klart, at det ikke skal indskrænke ministrenes adgang til at bruge embedsmænd reelt; man skal blot fastlægge sådan nogenlunde, hvad man må bruge dem til, og så må ministeren stå til ansvar for over for statsministeren i første omgang og over for folketinget i anden omgang, om reglerne nu er overholdt.

Jeg tror ikke, det er første gang, den slags ting er sket. Hr. Christophersen sagde, at det var et helt unormalt tilfælde. Jeg tror blot, at man har været usædvanlig ufiks denne gang, at man så at sige er blevet fanget med fingrene i kagedåsen, og det er selvfølgelig kedeligt.

Som socialist ville jeg vistnok være meget naiv, hvis jeg ikke troede, at statsapparatet brugtes til at holde magthaverne ved magten. Det behøver ikke at være det enkelte parti, men det vil det ofte være. Derfor synes jeg, at hr. Glensgård røbede en forbavsende naivitet heroppefra i og for sig. Jeg ved ikke, hvorfra denne naivitet stammer, jeg ved ikke, om hr. Glensgård har den til daglig eller den var fremstillet i dagens specielle anledning. Jeg tror i hvert tilfælde ikke, at det er noget specielt for socialdemokratiet, at det bruger eller misbruger statsapparatet – det er selvfølgelig altid svært at finde grænsen imellem brugen og misbrugen.

Hr. Kjørulff-Schmidt sagde, at oppositionspolitikere ikke kan få detaljerede oplysninger til brug i en kommunal valgkamp. Det passer ikke. Jeg har stillet to spørgsmål, henholdsvis til miljøministeren og indenrigsministeren, om Scanticonsagen i Hillerød, og det er da klart, at jeg stiller dem først og fremmest – det må jeg da påstå – af hensyn til selve sagen, men jeg vil da ikke skjule, at dette er et spørgsmål, der i højeste grad har været relevant for valgkampen. Jeg har fået svar fra miljøministeren og venter stadig på et svar fra indenrigsministeren. Det, det dre-

[Ole Olsen]

jer sig om, er vist, om man har den nødvendige forbindelse med de lokale områder, og om man er vaks nok ved havelågen, hvis man skal få fat i de oplysninger. Det er selvfølgelig nemmere for et regeringsmedlem og måske også nemmere for et socialdemokratisk folketingsmedlem end for os andre, men jeg føler da i højeste grad, at man kan få de oplysninger, man skal bruge.

Hr. Ingolf Knudsen sagde, at svarene til folketingsmedlemmerne skal gå gennem ministrene. Jeg vil sige: ja, naturligvis. Det må være ministeren, der har ansvaret for, at svaret er korrekt. For mit eget vedkommende vil jeg meget have mig frabedt, at en eller anden embedsmand skulle sidde og gætte på, hvilket svar ministeren ville ønske. Jeg ønsker bestemt ikke grænserne mellem den lovgivende og den udøvende magt ophævet.

Jeg tror, at det, der ligger bag ved fremskridtspartiets forespørgsel, er, at fremskridtspartiet meget gerne vil ind i varmen. Det har fremskridtspartiet vist ved utallige lejligheder, og jeg kan ikke rigtig se anden forklaring end den på, at man siger: vi vil da have lov til at rejse denne forespørgsel i dag. Jeg finder den som sagt inderligt overflødig, men er så alligevel fremkommet med et par bemærkninger i anledning af forespørgslen.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 2 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 11.59

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik først til dagsordenens punkt 2, som var:

2) Spørgsmål til ministrene:

1) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Bolvig (RV):

»Er der fundet en løsning på Læsøs besejlingsforhold?«

(Spm. nr. 455).

Skriftlig begrundelse.

I det materiale, der af centraladministrationens embedsmænd er udarbejdet til brug for regeringens medlemmer op til kommunalvalget, omtales et møde den 8. februar i år til en løsning af Læsøs akutte besejlingsforhold.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Hr. Bolvig spørger, om der er fundet en løsning på Læsøs besejlingsforhold, og her kan jeg kort oplyse hr. Bolvig om, at jeg den 8. februar har haft et møde med repræsentanter for Nordjyllands amtsråd og Læsø kommunalbestyrelse.

Regeringen erkendte på mødet rimeligheden af, at staten går ind i en støtteordning med hensyn til løsningen af Læsøs besejlingsforhold. Resultatet af mødet blev, at regeringen vil søge hjemmel på finansloven til en støtte, hvorefter staten skal dække $\frac{1}{3}$ af færgeselskabets årlige driftsunderskud, maksimalt 500.000 kr., mod at amt og kommune tilsammen dækker de resterende $\frac{2}{3}$.

Bolvig (RV):

Jeg takker ministeren for det velvillige svar. Jeg havde sådan set heller ikke tvivlet på ministerens vilje til at hjælpe de udsatte øsamfund.

Jeg forstår, at ministeren har den samme opfattelse, som jeg har, nemlig at ikke mindst Læsøs problemer er særlig tyngende. Derfor vil jeg tillade mig at spørge ministeren, om ministeren finder det muligt for en så tyndt befolkning som Læsø selv at kunne finansiere indkøbet af en færge; og strækker ministerens velvilje sig så langt, at ministeren eventuelt også vil være villig til ud over et tilskud til driftsunderskuddet at hjælpe med anskaffelsen af en færge? Kunne man forestille sig, at ministeren eventuelt ville lade et sådant færgeindkøb indgå i regeringens almindelige bestræbelser for at hjælpe på beskæftigelsen på landets værfter?

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Jeg vil svare hr. Bolvig ved at sige, at i 1969 havde vi en regering, der bestod af venstre, konservative og hr. Bolvigs eget parti.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Dengang traf regeringen en principbeslutning gående ud på, at man afgjorde, om jeg så må sige, det økonomiske mellemværende ved, at man slettede et beløb, som staten havde til gode, mod at det så var op til Nordjyllands amtsråd at ordne den videre trafik til Læsø.

Alligevel er vi altså gået ind i billedet, når det drejer sig om driftsunderskuddet, men jeg har måttet fortælle repræsentanterne for Nordjyllands amtsråd og for Læsø kommunalbestyrelse, at den beslutning er altså truffet, og man har i sine dispositioner vidst, hvad man havde at rette sig efter.

Så vil jeg føje til, at om der på et eller andet tidspunkt skulle skabes baggrund for en beskæftigelsesplan af en eller anden slags i lighed med den, vi gennemførte sidste år, så har jeg over for repræsentanterne sagt, at så vil jeg i høj grad være vågen over for – af hensyn til beskæftigelsen og også af andre årsager – at undersøge muligheden for at få noget sådant på et sådant plan. Men jeg vil gerne understrege over for hr. Bolvig, at jeg sagde med meget eftertryk »om«, for der ligger jo ikke i planerne fra regeringens side noget om en ny beskæftigelsesplan inden for en overskuelig fremtid.

Bolvig (RV):

Jeg takker atter ministeren, men jeg ønsker igen at understrege, at hvis ministeren i al almindelighed påtænker at lave en indsats til gavn for vore øsamfund, så skal det ikke mangle på det radikale venstres medvirken.

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *miljøministeren* af:

Jørgen Jensen (DKP):

»Agter ministeren at gribe ind over for miljøstyrelsen og sikre en ændring af den dispensation til Kemisk Værk i Køge, der har omstødt hovedstadsrådets afgørelse og givet en yderligere dispensation fra kravet om overholdelse af tidligere afgørelser om rensning af det spildevand, der udledes fra virksomheden?«

(Spm. nr. 425).

Skriftlig begrundelse.

De nu gældende krav til spildevandsudledning fra Kemisk Værk i Køge blev fast-

lagt i en kendelse af 30. maj 1974 og skulle være gennemført inden udgangen af 1975. Staten har ydet et tilskud til virksomheden på 10 mill. kr. til de nødvendige investeringer på i alt 25 mill. kr.

Den 12. december 1975 fik virksomheden en udsættelse til den 1. april 1977.

Ved skrivelse af 28. september 1977 oplyste Køge kommune til hovedstadsrådet, at Kemisk Værk i Køge udledte urensset spildevand uden om sit rensningsanlæg. Dette blev krævet bragt til ophør 1. november 1977, hvor man endvidere forudsatte, at de fastsatte grænser for spildevandsudledning herefter overholdes.

Befolkningens forståelse for nødvendigheden af at fastsætte normer for miljøbeskyttelse undergraves gennem miljøstyrelsens optræden, og dens begrundelse om hensyntagen til beskæftigelse og årsomsætning viser, at den helt har misforstået sin opgave.

Jørgen Jensen (DKP):

Sagen drejer sig om Kemisk Værk i Køge, som allerede i 1974 fik visse regler for udledning af spildevand i Køge Bugt. Den 1. december 1977 afslår hovedstadsrådet at give en ny dispensation for Kemisk Værk med hensyn til udledningen af spildevand i Køge Bugt, men miljøstyrelsen griber ind efter en anke fra Kemisk Værk og omstøder afgørelsen.

Jeg vil godt sige, at den omstødelse, som har fundet sted, betyder, at man forhøjer kravværdierne på en lang række områder. Jeg skal af tidshensyn ikke nævne dem alle, men blot sige, at f. eks. indholdet af kobber ændres fra 0,6 kg pr. døgn til 6 kg pr. døgn. Der er i miljøstyrelsens kendelse nævnt en række grunde til det, som jeg måske senere kan trække frem. Det, jeg blot vil erindre om, er altså, at det er helt fra 1974, man har sat regler for det. Staten har ydet et tilskud til virksomheden på 10 mill. kr. til de nødvendige investeringer, og i 1975 får den en udsættelse til april 1977. I september 1977 oplystes det, at Kemisk Værk udleder urensset spildevand uden om sit rensningsanlæg. Dengang krævede man, at dette ophørte den 1. november 1977, og man krævede, at de fastsatte grænser for spildevandsudledning herefter overholdes. Derefter søgte man hovedstadsrådet om en dispensation, men det

[Jørgen Jensen]

blev afslået. Derfor er spørgsmålet: agter ministeren at gribe ind over for miljøstyrelsen?

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Miljøstyrelsen har oplyst, at der i denne sag er tale om en afgørelse, hvor styrelsen midlertidigt har lempet visse af kravene i Kemisk Værk Køges spildevandstilladelse. Den pågældende tilladelse er meddelt ved landvæsenskommissionskendelse af den 13. maj 1974 og tillægskendelse af den 12. december 1975. I henhold til kendelserne skulle kravene til spildevandsudledning være overholdt inden den 1. april 1977. Trods omfattende investeringer i rensningsanlæg – næsten 30 mill. kr. – har Kemisk Værk Køge dog ikke været i stand til at overholde kravværdierne for kobber, ammoniak og slam; de øvrige kravværdier var overholdt.

Efter at hovedstadsrådet i september 1977 havde påbudt virksomheden at overholde de fastsatte krav, har virksomheden medio oktober måttet standse de produktioner, der gav anledning til overskridelse af kravene. Virksomheden ansøgte herefter hovedstadsrådet om at foretage visse ændringer af gældende vilkår. Denne ansøgning blev afslået af hovedstadsrådet den 1. december 1977. Hovedstadsrådet henviste i sin afgørelse til, at kun den del af recipientundersøgelsen af Køge Bugt, der omfatter strøm- og vandskiftemålingerne, var afsluttet, hvorfor hovedstadsrådet ikke på daværende tidspunkt fandt at kunne lempe kendelsens krav.

Afgørelsen blev påklaget til miljøstyrelsen, som altså som midlertidig ordning har lempet kravene til spildevandets indhold af kobber, ammoniak og slam. Jeg er bekendt med, at Køge forureningsgruppe den 8. februar dette år har påklaget styrelsens afgørelse til miljøankenævnet, der har den endelige administrative afgørelse i sagen, og jeg har derfor ingen mulighed for at gribe ind i den konkrete sag.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg skal selvfølgelig takke for redegørelsen, men vil også have lov til at understrege, at som vi tidligere har talt om det vedrørende miljøspørgsmål, så er en af de afgørende faktorer i hele miljødiskussionen, at befolkningen har tillid til nogle af de kendelser,

som bliver afsagt, og nogle af de krav, der bliver stillet.

Med hensyn til den redegørelse, som er kommet fra miljøstyrelsen, vil jeg godt spørge, om ministeren deler opfattelsen af det grundlag, man har afgjort sagen på. Det fremgår f. eks. af undersøgelsen af vandskifteforholdene i Køge Bugt, at Køge Bugt synes at være et område med et rimeligt vandskifte. På baggrund af, at man altså synes, det er det, siger man, at en nærmere vurdering af dette forhold dog først må foretages, når hovedstadsrådets øvrige undersøgelser af Køge Bugt er afsluttet. Altså: man siger både at man »synes«, og at man skal afvente den videre undersøgelse; men alligevel afgør man det. Er det et rimeligt grundlag at træffe en sådan afgørelse på?

En anden ting, jeg godt vil trække frem fra miljøstyrelsens skrivelse, er spørgsmålet, om man har undersøgt forholdene. Man skriver: »Det fremgik ved denne gennemgang, at spildevandsrensningen har været et langt mere komplekst problem.« Men hvem har ansvaret for, at det er det? Tiden er gået fra 1974 til 1978. Er det manglende investeringer, manglende vilje fra virksomhedens side, der er årsag til, at det er blevet mere kompliceret, end man regnede med i 1974?

Det er vel rigtigt, at vi sådan set ikke skal dømme en virksomhed for, hvad den gør det ene sted, men der har jo været et andet forhold omkring Kemisk Værk, som viste, at viljen til at omgå bestemmelser så ganske afgjort var til stede. Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren egentlig føler, at den redegørelse, som er kommet fra miljøstyrelsen, bygger på en sagligt forsvarlig vurdering, eller om den bygger på skøn, som altså ikke skulle være grundlag for en sådan afgørelse.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg vil gerne sige, at jeg har fuld tillid til den ekspertise, som findes i miljøstyrelsen, og jeg er ganske overbevist om, at når de giver en dispensation, så er der et grundlag derfor.

Det, der er sket, som miljøstyrelsen også siger det, er, at der er ændringer på visse punkter. De strøm- og vandskiftemålinger, som hovedstadsrådet har ladet udføre, viser således, at vandskiftet i bugten er bedre og

[Miljøministeren]

recipientens selvrensende effekt derved større end oprindelig antaget.

Det er også under sagens behandling blevet klarlagt, at de rensningsproblemer, som virksomheden har stået over for, har været betydelig større end oprindelig antaget. I afgørelsen er gjort den forudsætning, at virksomheden, uanset om det drejer sig om en midlertidig ordning, i den mellemliggende periode udbedrer teknologiske mangler ved rensningsanlæggene, sådan at de udledte mængder reduceres i takt hermed. Miljøstyrelsen har også foreskrevet stramninger på visse andre punkter i udledningstilladelsen, således at lempelserne ikke er så store, som de nye kravværdier umiddelbart kan give indtryk af.

Endelig har miljøstyrelsen over for mig oplyst, at den i henhold til bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 1, stk. 3, på baggrund af disse forhold har ment tillige at burde tage hensyn til, at et afslag på virksomhedens ansøgning i givet fald ville berøre produktioner, der i dag efter det af virksomheden oplyste er af vital betydning for foretagendet, og at et permanent stop for disse produktioner desuden ville medføre en nedgang i beskæftigelsen på 40 mand.

Det drejer sig om en midlertidig ordning, idet miljøstyrelsens afgørelse indeholder en bestemmelse om, at spildevandstilladelsen skal tages op til fornyet behandling inden den 1. maj 1979, når de øvrige undersøgelser, som hovedstadsrådet har sat i gang, er afsluttet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *miljøministeren* af:

Ebba Strange (SF):

»Hvilke skridt agter ministeren at tage over for en kommunalbestyrelse, når levnedsmiddelovens § 14 og § 23 flere gange overtrædes, uden at straffebestemmelserne i lovens § 63 overholdes?«

(Spm. nr. 463).

Skriftlig begrundelse.

I flere tilfælde har elever ved Marselisborg Gymnasium i Århus anmeldt overtrædelser af levnedsmiddeloven til de kommunale myndigheder. Disse overtrædelser er i to til-

fælde endt med påtale fra de kommunale myndigheders side. I tre tilfælde er intet sket.

To identiske slags børnekiks er deklareret med carmin (E 120) i det ene tilfælde og amaranth (E 123) i det andet tilfælde. Begge disse farvestoffer er i henhold til positivlisten forbudt. Kiksene, som var deklareret med carmin, indeholdt carmin, medens kiksene, der var deklareret med amaranth, ikke indeholdt dette, men i stedet carmin. Der er tale om overtrædelse af levnedsmiddelovens § 14 og § 23. Sagen blev af stadsdyrlægen i Århus afgjort ved en påtale.

Karameller er deklareret med amaranth (E 123). Firmaet oplyser, at det drejer sig om en fejl, og at det blot er en forkert deklaration. Der er tale om en overtrædelse af levnedsmiddelovens § 23. Stadsdyrlægen har henlagt sagen, og karamellerne sælges stadig.

Små sukkerkugler i sutteflasker er deklareret med amaranth (E 123). Firmaet oplyser, at det drejer sig om gamle emballager, uden at varen indeholder amaranth. Der er tale om overtrædelse af levnedsmiddelovens § 23. Stadsdyrlægen har henlagt sagen, og varen sælges stadig.

Sodavand er deklareret med Food Red 17. Fabrikanten oplyser, at stadsdyrlægen i Hjørring har givet tilladelsen. Fabrikanten har med stadsdyrlægen i Hjørrings accept overtrådt levnedsmiddelovens § 23. Stadsdyrlægen har overtrådt levnedsmiddelovens § 62, idet der ikke kan gives dispensation fra bestemmelserne i § 23.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal starte med en beklagelse. Egentlig har jeg stillet mit spørgsmål til indenrigsministeren, og det har jeg gjort ud fra en skrivelse fra statens levnedsmiddelinstitut af den 12. januar 1978 til hr. John Skov Larsen i Århus. I brevet slutter man med at skrive:

»Mens de kommunale myndigheders materielle afgørelse om, hvorvidt der er sket overtrædelse af lovgivningen, kan ankes til miljøministeriets myndigheder, har disse ingen mulighed for at gribe ind over for måden, hvorpå de kommunale myndigheder i øvrigt varetager deres opgave.«

Det er derfor, jeg har stillet spørgsmålet til indenrigsministeren. Det, denne sag drejer sig om, er måden, hvorpå de kommunale myndigheder har løst deres opgaver.

[Ebba Strange]

Sagen drejer sig om en forretning i Århus, der i nogle tilfælde har solgt varer med en vildledende deklaration og i nogle tilfælde har solgt varer, der indeholdt forbudte stoffer. Stadsdyrlægen i Århus har erkendt, at der er foregået en overtrædelse af levnedsmiddelovens § 14 og § 23. Ifølge levnedsmiddelovens § 63, stk. 1, skal en sådan overtrædelse straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år, men det, man har klaret sig med i Århus, er altså at nøjes med en påtale over for den pågældende forretning, og det er egentlig det problem, der interesserer mig.

At forretningen har overtrådt levnedsmiddeloven, er der ingen tvivl om; det har stadsdyrlægen erkendt, det har de kommunale myndigheder erkendt. Jeg er bange for, at hvis ikke vi lever op til de straffebestemmelser, der står i levnedsmiddeloven, så vil det blive for let og for uproblematisk at overtræde levnedsmiddeloven. Derfor vil jeg være tilfreds, hvis miljøministeren kan svare mig på det. Men som sagt kunne det godt være, at det skulle have været rettet et andet sted hen.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Nok er jeg hurtig, men i dag har vi den 15. februar, og spørgsmålet er stillet den 13. februar om en lang række detaljerede sager, som jeg naturligvis ikke kan få kendskab til på så kort et tidsrum, og som jeg derfor heller ikke kan udtale mig om.

Det siger sig selv, hvis jeg skal svare generelt, at det naturligvis påhviler de kommunale myndigheder at påse, at levnedsmiddeloven efterleves. Ifølge levnedsmiddelovens § 44 er det kommunalbestyrelserne, der påser, at loven og de med hjemmel i loven fastsatte bestemmelser overholdes. Kommunalbestyrelsen skal i de tilfælde, hvor der er konstateret overtrædelse af loven, træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger overtrædelsen skal medføre, herunder om sagen er af en sådan karakter, at der bør rejses tiltale, eller om sagen kan slutes på anden måde, f. eks. ved advarsel påbud eller forbud.

I levnedsmiddeloven findes der som bekendt regler om, at afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen kan påklages til statens levnedsmiddelinstitut eller til veterinærdirektoratet og i visse tilfælde til miljøministeriets departement.

Jeg har bedt statens levnedsmiddelinstitut om efter drøftelse med de pågældende kommuner at komme med en redegørelse for de sager, spørgeren nævner, samt om statens levnedsmiddelinstutts bedømmelse af, om afgørelserne i sagerne giver instituttet anledning til bemærkninger. Når levnedsmiddelinstutts bedømmelse foreligger, vil jeg herefter tage stilling til, om der bør foretages videre i sagen.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at statens levnedsmiddelinstitut og miljøstyrelsen allerede er blevet bedt om at undersøge miljø- og levnedsmiddelmyndighedernes praksis med hensyn til udtalelser og rådgivning til anklagemyndigheden i forbindelse med straffesager inden for miljø- og levnedsmiddelområdet.

Ebba Strange (SF):

Jeg takker for svaret, og så kan vi jo afvente undersøgelsen. Jeg håber, den bliver almindeligt tilgængelig, når den kommer – jeg vil i hvert tilfælde gerne have et eksemplar af den.

Jeg vil godt vende tilbage til det, der egentlig var indholdet i mit spørgsmål, for snyder vi ikke forbrugerne, når vi skriver en paragraf, der lader os som forbrugere forstå, at en forretning ikke flere gange i træk kan overtræde loven, uden at den i det mindste får en bøde? Der er erkendt fejl, og denne sag har jo været i statens levnedsmiddelinstitut. Jeg står med et brev fra statens levnedsmiddelinstitut fra den 12. januar 1978, og der står, at der er begået overtrædelser af loven. Så er det, jeg spørger: er den paragraf, der indeholder straffebestemmelserne, bare sådan en, der står der? Er det ikke en, der skal bruges, og er det ikke at vildlede forbrugerne, hvis ikke den bliver brugt i en sag som denne?

Jeg havde jo håbet, at vi kunne få et svar, der gik ud på, at man vil opfordre de kommunale myndigheder til at være opmærksomme på de bestemmelser, der står i loven, men det kan jeg forstå at vi altså ikke får i dag. Men jeg vil godt lige have ministeren til sådan at gå lidt dybere ned i, hvad paragraffen med straffebestemmelserne betyder, hvis den ikke skal anvendes, når der er tale om gentagne overtrædelser, og det er der i dette tilfælde.

[Miljøministeren]

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Den paragraf står naturligvis og skal stå for sit pålydende. Det er derfor, jeg har bedt statens levnedsmiddelinstitut og miljøstyrelsen om at undersøge og kortlægge, hvordan miljø- og levnedsmiddelmyndighedernes praksis er med hensyn til udtalelser og rådgivning til anklagemyndigheden i forbindelse med straffesager inden for miljø- og levnedsmiddelområdet. Denne redegørelse, som vil foreligge i løbet af meget kort tid, vil jo netop give os en bedømmelsesmulighed med hensyn til, hvordan praksis er, og altså helt uafhængigt af de helt konkrete sager, som jeg altså ikke kan sætte mig ind i og ikke har haft tid til at sætte mig ind i.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *handelsministeren* af:

Svend Erik Hovmand (V):

»Hvad agter ministeren at gøre for at fjerne hindringer af administrativ art mod fremme af utraditionelle energikilder?«

(Spm. nr. 441).

Skriftlig begrundelse.

Folketinget har i de seneste år gennemført en betydelig lovgivning med henblik på fremme af supplerende besparende energiforsyningsanlæg. Imidlertid har det i praksis vist sig at være meget vanskeligt at opnå tilskud, dels fordi miljøloven, naturfredningsloven eller anden lovgivning lægger hindringer i vejen (f. eks. for vindmøller, spånfyriansanlæg, halmfyriansanlæg m.v.), dels fordi en umiddelbar vurdering i teknologirådet tilsyneladende har givet et mindre fordelagtigt vurderingsgrundlag (gastætte siloer, biogas-anlæg m.v.).

Når man som jeg har været med til at anbefale, at samfundet bidrager til at støtte pionerer på disse områder, forekommer det unægtelig nedslående gang på gang at blive konfronteret med det ene eksempel efter det andet på, at forsøgene alligevel må opgives, fordi så den ene så den anden offentlige myndighed lægger unødigt store hindringer i vejen.

Jeg finder derfor, det er på høje tid, at ministeren efter forhandling med de berørte myndigheder får udstukket nogle retningslin-

jer, der i videst muligt omfang giver plads for private initiativer og forsøg med utraditionelle energikilder.

Håndelsministeren (Ivar Nørgaard):

Når de utraditionelle energikilder har så relativt ringe en udbredelse, som det er tilfældet, så skyldes det først og fremmest deres økonomi og i mindre grad lovmæssige eller administrative hindringer.

Den enkelte borger, der normalt ikke har ubegrænsede midler til sin rådighed, vil som regel stå over for et valg mellem to eller flere investeringsmuligheder. I de tilfælde, hvor investeringen er billigst, vil han vælge den, og i de fleste tilfælde vil det være isolerende foranstaltninger fremfor investering i sol-, vind- og biogasanlæg.

Der er ikke tvivl om, at der endnu henstår et betydeligt udviklings- og produktmodningsarbejde, før de utraditionelle energikilder vil være rimeligt konkurrencedygtige med andre energibesparende og energiproducerende teknologier. Regeringen medvirker da også hertil gennem den betydelige aktivitetsudvidelse af forsknings- og udviklingsindsatsen, der har fundet sted på de berørte områder.

De utraditionelle energikilder er omfattet af lovene om statsstøtte til energibesparende foranstaltninger vedrørende bygninger og om statstilskud til energibesparende foranstaltninger i forbindelse med industrielle processer. Men ansøgningerne om støtte har i mange tilfælde vanskeligt ved at opfylde de mindstekrav, der af hensyn til de begrænsede tilskudsmidler må stilles. Jeg kan oplyse, at der ved administrationen af loven vedrørende industrielle processer i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af den energibesparelse, der kan opnås, og denne vurdering sammenholdes derefter med størrelsen af det incitament, som må antages at være nødvendigt for foranstaltningens gennemførelse. På denne måde sikres en udvælgelse af de projekter, hvor samfundet kan opnå de største energimæssige fordele.

Hele miljøproblematikken omkring de utraditionelle energikilder er jo miljøministerens område, men han og jeg er enige om, at energipolitiske hensyn også skal tages i betragtning ved udformningen af de nødvendige miljøpolitiske og sikkerhedsmæssige for-

[Handelsministeren]

anstalninger ved anvendelse af de utraditionelle energikilder. Men det må også være klart, at når det gælder disse energikilder, skal der tages miljøpolitiske og sikkerhedsmæssige hensyn.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg takker ministeren for svaret. Imidlertid synes jeg ikke, at vi i tilstrækkeligt omfang fik klargjort, hvad ministerens holdning måtte være.

Når jeg har stillet spørgsmålet til handelsministeren, så er det, fordi det er ham, der er minister for energispørgsmål. Oprindeligt havde jeg tænkt mig at stille spørgsmålet til statsministeren.

Det, vi oplever i disse år, er, at vi her i Folketinget har vedtaget en række love, afsat en stor portion penge til støtte af utraditionelle energikilder, men disse penge finder ikke anvendelse i særlig stort omfang. Det, der nemlig sker, er, at når den enkelte står og skal i gang med sit projekt, så mødes han af enormt store hindringer. Vores forsøg på at fremme utraditionelle energikilder drukner i ansøgninger og i papirbunker. Det er amtslige myndigheder, det er kommunale myndigheder, det er fredningsmyndigheder, det er miljølove, det er planlove, det er zonetlove, og det er en lang række andre hindringer, som gør, at vi i realiteten i dag ikke har fået etableret ret mange af disse utraditionelle energikilder, som vi har ønsket med disse love.

Hvis jeg eksempelvis spørger ministeren, hvor mange vindmøller der har fået tilskud, eller hvis jeg spørger, hvor mange biogasanlæg der har fået tilskud, så tror jeg, at han vil have svært ved at nævne ret store tal. Jeg mener derfor, at det er på høje tid, at vi nu får ministeren til at skære igennem, at vi nu beder ministeren om at samle de myndigheder, som er impliceret i dette område, og af hensyn til muligheden for at fremme utraditionelle energikilder får fastlagt nogle retningslinjer, sådan at vi ved, hvad vi skal rette os efter.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg nævnte i mit første svar, at det ikke hovedsagelig er administrative foranstaltninger og hindringer, som bevirker, at man ikke kan komme længere med anvendelsen af

utraditionelle energikilder. Det er først og fremmest, fordi økonomien ved solvarme, vindmøller m.v. er mindst end økonomien ved de traditionelle energikilder. Derfor er det vanskeligt for folk, der har bygget huse med solfangere på tagene, at få dem solgt, og det er vanskeligt at få gennemført et system med vindmøller, der er så økonomisk bæredygtigt, at folk foretrækker det fremfor anden energi.

Men det er da rigtigt, at der er situationer, hvor borgeren finder, at han trods økonomien vil gennemføre sådanne foranstaltninger, og hvor han så kan støde på vanskeligheder i planlægningslovgivningen eller møde andre vanskeligheder, når han forhandler med myndighederne. Det er givet, at der her foreligger et afvejningsproblem, fordi man ikke alene skal tage hensyn til den politik, som jeg står for på energiområdet, nemlig at det gælder om at spare mest muligt på olien og derfor finde alternative energikilder og anvende dem, men man skal jo også tage hensyn til, at miljøet ikke bliver ødelagt. De to ting skal altså afvejes over for hinanden i en række konkrete situationer, hvor der kan blive tale om, at der kommer for megen støj, og der kan blive tale om, at man ødelægger det landskabsmæssige udseende m.v.

Jeg har, som jeg sagde før, talt med miljøministeren om det, og han er enig med mig i, at vi også må tillægge det energibesparende selvstændig betydning i vurderingen af, hvorvidt man skal give tilladelser til at placere vindmøller og andet. Men vi kan ikke sådan skære det ud i pap og lave nogle faste regler, der ikke kan fortolkes, for det er forskellige hensyn, der skal vejes mod hinanden, og det er jo i meget høj grad et skøn, der til sidst bliver afgørende for, om man siger ja eller nej.

Svend Erik Hovmand (V):

Det er klart, at vi må tage forskellige hensyn, og at vi også skal tage hensyn til miljøet.

I den situation, vi befinder os i, hvor vi har behov for at få alternative energikilder, tror jeg, at vi alle sammen er enige i, at vi bør bestræbe os så meget, som det overhovedet er muligt, på at fremme disse muligheder. Derfor skal mit sidste spørgsmål til ministeren være: vil ministeren tage et konkret initiativ med henblik på at lette administrationen

[Svend Erik Hovmand]

og herigennem fremme mulighederne for at få etableret flere alternative energianlæg?

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne gøre, hvad jeg kan for at fremme anvendelsen af alternative energikilder, og jeg vil også meget gerne drøfte de hindringer, der kan være for at anvende dem ude i amterne og i kommunerne, og jeg vil også gerne medvirke til at gøre hindringerne så små som muligt. Men jeg kan ikke gå så langt, at jeg vil være med til, at vi tilsidesætter miljømæssige og sikkerhedsmæssige hensyn. Det må naturligvis være under behørig iagttagelse af sikkerhedsmæssige og miljømæssige hensyn.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til indenrigsministeren af:

Holm (V):

»Vil ministeren indskærpe over for Brøndbyernes kommune, at man skal overholde forbudet mod, at kommuner indgår eksklusivaftaler?«

(Spm. nr. 442).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge dagbladet Aktuelt af 4. februar d.å., pag. 4, og 5. februar d.å., pag. 8, 1. sektion, skal den kommunalt ejede Brøndbyhallen, der netop er benyttet ved håndboldverdensmesterskaberne, have indgået en eksklusivaf-tale med Tjenerforbundet i Danmark, hvorefter man har påtaget sig ved serveringsarbejde kun at beskæftige medlemmer af Tjenerforbundet. Hvis en sådan aftale er indgået, er den retsstridig, jfr. højesterets dom af 5. december 1966 vedrørende en havnebetjent i Thyborøn. Jeg skal erindre om, at daværende indenrigsminister Hans Hækkerup på et tilsvarende spørgsmål fra folketingsmand Ib Thyregod den 25. januar 1967 svarede bl. a.: Vi vil naturligvis i indenrigsministeriet være opmærksom på det her fremdragne forhold, og hvis det bliver påkrævet – hvad jeg slet ikke tror – vil vi indskærpe kommunerne at efterleve det ved dommen fastslåede princip.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hr. Holm har spurgt mig, om jeg vil indskærpe over for Brøndbyernes kommune, at

man skal overholde forbudet mod, at kommuner indgår eksklusivaftaler. Som jeg tidligere har oplyst her i salen, er der i domstolens praksis ved flere lejligheder givet udtryk for, at medlemskab af en fagforening ikke kan gøres til betingelse for ansættelse eller forbliven i offentlig tjeneste. Det er det, man forstår ved eksklusivaftaler.

Der anføres i begrundelsen til det nu stillede spørgsmål, at Brøndbyhallen, der angives at være kommunalt ejet, ifølge oplysninger i dagspressen skal have indgået en eksklusivaf-tale med Tjenerforbundet i Danmark, hvorefter man har påtaget sig kun at beskæftige medlemmer af Tjenerforbundet ved serveringsarbejdet.

Efter hvad der er oplyst over for mig, er Brøndbyhallen imidlertid ikke kommunalt ejet, men en selvejende institution, til hvis drift Brøndby kommune yder tilskud. Institutionens bestyrelse består bl. a. af 3 repræsentanter for Dansk Idræts-Forbund og 2 repræsentanter for Brøndby kommune, og formanden for bestyrelsen er udpeget af idrætsforbundet. Forholdet er altså det, at det omhandlede personale ikke er ansat under Brøndby kommune, og der er således ingen grund til for mig over for denne kommune at indskærpe forbudet mod, at kommuner indgår eksklusivaftaler – et forbud, som jeg i øvrigt ved at kommunen er ganske klar over består, og som kommunen i den pågældende sag naturligvis ikke har overtrådt.

Holm (V):

Jeg takker ministeren for svaret. Selv om Brøndbyhallen står som en selvejende institution, drives den jo med væsentlige offentlige midler, og derfor kan der måske nok være grund til, at vi kigger på, om lignende tilfælde hører under det offentlige område, eller om det er et privat anliggende.

Selve aktiegrundlaget fik vi ikke oplyst noget om – det er ministeren heller ikke pligtig til. Men der er formentlig væsentlige offentlige midler i Brøndbyhallens økonomiske grundlag.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Som jeg sagde, er det altså ikke en kommunal institution, hvad jeg også forstod at spørgeren var klar over. Jeg tror, man skal være meget varsom med at drage for vidtgå-

[Indenrigsministeren]

ende konklusioner af tilskud. Der er jo andre institutioner, som i så fald kunne drages ind under kommunal regie. Jeg tror, spørgeren og jeg må være enige om, at her skal vi være varsomme.

Holm (V):

Mit spørgsmål, som måske ikke var helt klart formuleret, gik nærmere på aktiegrundlaget i den selvejende institution Brøndbyhal- len. Er der en kommunal majoritet?

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg bliver svar skyldig, men jeg skal gerne på et skriftligt spørgsmål komme med oplysningerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til indenrigsministeren af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Er der mulighed for at indføre et særligt ø-tilskud i finansåret 1979?«

(Spm. nr. 456).

Skriftlig begrundelse.

I det materiale, de socialdemokratiske vælgerforeninger fik udarbejdet af indenrigsministeriets embedsmænd, omtales muligheden for indførelse af et særligt ø-tilskud for at modvirke fordyrelsen ved at bo på øer.

Hvor langt er arbejdet kommet med et sådant ø-tilskud, og kan det nå at få virkning for finansåret 1979?

Bernhard Baunsgaard (RV):

Blandt de mange notater, der blev udarbejdet i anledning af de socialdemokratiske ministres rejser rundt omkring til landets kommuner, var der også et, der drejede sig om øernes forhold, og der blev her talt om, at man kunne overveje at indføre et særligt øtilskud for at modvirke fordyrelsen ved at bo på øer. Jeg vil gerne vide, hvor langt man er kommet med det. Det drejer sig om øerne i Kattegat og øerne i det fynske øhav og flere andre steder. Det har stor interesse at få at vide, om det – hvis regeringen kan få flertal – kan komme til at virke for finansåret 1979.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Det er rigtigt, at det er omtalt i disse forskellige upolitiske og neutrale notater. I begrundelsen for spørgsmålet hedder det:

»I det materiale, de socialdemokratiske vælgerforeninger fik udarbejdet af indenrigsministeriets embedsmænd, omtales muligheden for indførelse af et særligt ø-tilskud for at modvirke fordyrelsen ved at bo på øer.«

Jeg vil gerne understrege, at jeg har megen sympati for, at netop øerne får økonomisk gode muligheder at leve under. Men den fremstilling, som hr. Bernhard Baunsgaard giver her, forekommer mig lidt misvisende.

I indenrigsministeriets notat – det er det notat, det siges at jeg har gemt, som jeg altså ikke har gemt – er det oplyst, at økommunerne Marstal, Ærøskøbing, Fanø, Samsø og Læsø kan få tilskud som særlig vanskeligt stillede kommuner, hvis de ud fra en økonomisk helhedsvurdering kan anses for særlig vanskeligt stillet. Det oplyses endvidere i notatet, at økommunernes beskatningsniveau ligger på linje med eller under gennemsnittet for samtlige kommuner, hvorfor de altså ikke får andel i det tilskud.

Såfremt det fremover viser sig – og det er det, jeg forstår hr. Bernhard Baunsgaard er inde på – at økommuner ud fra en samlet vurdering må anses for særlig vanskeligt stillet i forhold til andre kommuner, vil de naturligvis få andel i tilskuddet.

I den forbindelse kan jeg nævne, som det også er anført i embedsmandsnotatet, at vi i indenrigsministeriet i sammenhæng med arbejdet i udvalget vedrørende bloktilskud og andre udligningsordninger overvejer muligheden for at lægge et mere nuanceret kriterium til grund for tildeling af tilskuddet til særlig vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner, men på indeværende tidspunkt er det ikke muligt at angive nærmere om udfaldet af disse overvejelser – og selvfølgelig heller ikke at fremsætte udtalelser eller komme med løfter til nogen i nogen retning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan ikke se, at jeg ved mit spørgsmål har givet et forkert indtryk af, hvad der er på færde her; dér er jeg komplet uenig med ministeren. Jeg kan ikke engang takke ministeren for, at han tager det problem op. I hvert fald er det ikke kommet så langt, at ministe-

[Bernhard Baunsgaard]

ren kan give noget tilsagn for finansåret 1979.

Jeg er ikke enig med ministeren i, at det er nok, at disse økommuner som alle andre kommuner i Danmark kan tages i betragtning, hvis de er særlig vanskeligt stillet. Jeg mener, at økommuner altid er særlig vanskeligt stillet. De har ekstra udgifter til mange ting: varer skal bringes til og fra øen, og det fordyrer dem; børnene har ikke de samme uddannelsesmuligheder, som børn har andre steder. Vi har diskuteret det meget med hensyn til gymnasiet, i forbindelse med Samsø f. eks. Derfor synes jeg, der var god grund til i al almindelighed at indføre et ø-tilskud. Det var, som ministeren sagde til sidst, også strejft i notatet, og det var det, jeg gerne ville have at man arbejdede med. Men jeg forstår, at man er ikke kommet så langt.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hastværk kan som bekendt være lastværk, og da det ikke er særlig lang tid siden, spørgsmålet om bloktilskud er rejst yderligere her i folketinget, har vi taget de nye spørgsmål med ind i bloktilskudsudvalget.

Må jeg sige om øproblemet, at her behøver hr. Bernhard Baunsgaard og jeg ikke at være spor uenige. Når jeg siger, at jeg ikke kan give et tilsagn, så er det, fordi det ikke kan nytte noget, at jeg står her og lover at give tilskud, når jeg ingen penge har. Det er den simple realitet. Vanskeligt stillede kommuner får tilskud på basis af beskatningsgrundlag, indtægtsgrundlag og beskatningsprocent osv., men det har altså ikke været muligt at få dem ind i denne pulje.

Må jeg i øvrigt sige, at jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at øernes problemer måles ikke alene på beskatningsgrundlag og beskatningsprocent, men også på skoleproblemer, trafikforhold og den slags ting. Her ligger det jo sådan, at der gives et tilskud på – så vidt jeg erindrer, uden at ville hænges op på det – 4 mill. kr. fra staten, 4 mill. kr. fra amtskommuner og 4 mill. kr. fra primærkommuner, men disse tilskud administreres ikke af indenrigsministeriet, men derimod, så vidt jeg husker, af miljøministeriet. Det er klart, at problemet er ikke bare et beskatningsproblem, men nok så meget et problem om kommunikation med omverdenen.

Arentoft (FP):

Som indenrigsministeren nævnede, drejer dette spørgsmål sig om øernes forhold, og indenrigsministeren udtrykte sig positivt over for at forbedre de økonomiske forhold på øerne. Derfor vil jeg gerne spørge indenrigsministeren, om der deri ligger et positivt syn på småøerne i almindelighed og alle de problemer, der ligger dér. Hvis svaret er bekræftende, hvorfor er indenrigsministeren så så negativ over for det lovforslag, der ligger på folketingets bord, om ø-repræsentation, hvorefter småøerne kan få lejlighed til at debattere deres problemer, også økonomiske problemer, med de kommuner, de tilhører. Som det ligger i øjeblikket, så ser det ud til, at man vil lade sig nøje med, at ministeren vil rette en anmodning til tilsynsrådene og deri henstille, at tilsynsrådene henstiller til de kommuner, der endnu ikke har øudvalg, at de får oprettet sådanne øudvalg. Hvorfor ikke få det lovfæstet? Det koster hverken staten eller skatteyderne en eneste øre.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Rent bortset fra at repræsentation for øerne ikke giver flere penge sådan umiddelbart, vil jeg gerne sige, at jeg har et positivt syn på alle småøers problemer, men der er et gammelt ord, der siger: ingen over og ingen ved siden af folketinget, og det lovforslag, som hr. Arentoft omtaler, behandles mig bekendt i et folketingsudvalg. Det ville være uhørt, om ministeren blandede sig i udvalgets arbejde og indstilling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til ministeren for skatter og afgifter af:

Ib Christensen (DR):

Finder ministeren det rimeligt, at skattemyndighederne beskatter omkostningsgodtgørelser for transport, trøjevask m. v. samt kræver beløb til sammenskudskaffe opgivet til skattevæsenet i forbindelse med frivillig, ulønnet sportsudøvelse?»

(Spm. nr. 447).

Skriftlig begrundelse.

I dagbladet B. T. (7/2) refereres, at bestyrelsen i Erritsøs Idrætsforenings håndboldaf-

[Ib Christensen]

deling trækker sig tilbage foranlediget af de urimelige, rigoristiske krav, som skattevæsenet i Fredericia stiller om beskatning af, respektive dokumentation for – endda utilstrækkelige – omkostningsgodtgørelser til idrætsudøvere.

Det skal ikke bestrides, at skattemyndighederne har lovmæssig ret til deres fremfærd, men denne synes ude af proportion med den konkrete sag. Det må forekomme uden for enhver rimelighed at påføre det frivillige og ulønnede idrætsarbejde sådanne administrative besværligheder, særlig i betragning af, at dette arbejde i forvejen må konkurrere med andre fritidsaktiviteter, der i betydelig større omfang nyder økonomisk støtte fra det offentlige.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, er det en konkret sag fra Fredericia, der ligger bag spørgsmålet. Det er oplyst over for mig, at der er tale om, at skattemyndighederne i Fredericia har aflagt et rutinemæssigt kontrolbesøg i en idrætsforening og i den forbindelse har stillet krav om oplysning om visse udbetalinger foretaget af foreningen. De samvirkende idrætsklubber i Fredericia har så i dagspressen bebudet, at de ville rette henvendelse til statsskattedirektoratet og til mig om spørgsmålet, og jeg har nu fået en sådan henvendelse. Både hr. Ib Christensen og den næste spørger har rejst denne sag her i folketinget. Derudover har jeg modtaget en lang række andre henvendelser om den samme sag. Alt dette har naturligvis givet mig anledning til med det samme at iværksætte en undersøgelse, og så snart resultatet heraf foreligger, skal jeg meddele dette. Men må jeg bede om, at vi ligesom fastholder proportionerne i sagen, uanset at der er kommunalvalg om 3 uger.

Ib Christensen (DR):

Det er netop dét, der er galt. Man har en begrundet formodning om, at skattemyndighederne ikke fastholder proportionerne, når man kræver beskatning af sådanne ting, som der her er tale om, hvor der er udbetalt beløb til dækning af beløb, der ikke engang dækker de faktiske omkostninger. Det er jo noget, der går igen også i andre tilfælde. Derfor

ser jeg hen til, at ministeren kommer med en redegørelse om disse ting, sådan at man forhåbentlig ikke i fremtiden spilder skattevæsenets tid med den slags.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren instruere skattemyndighederne om at holde sig væk fra sportsklubberne, eller er det meningen, at skattevæsenets heksejagt skal kvæle hele det ulønnede og frivillige idrætsarbejde?«

(Spm. nr. 450).

Skriftlig begrundelse.

Det har vakt enorm opsigt i idrætskredse, at skattevæsenet i en 24 siders vejledning for sportsklubber har indledt et felttog mod det prisværdige og ulønnede idrætsarbejde. Bl. a. kræves arbejdsgiverregistrering, hvis en idrætsforening har fået en person til at påtage sig trøjevask, servering af kaffe og hjemmebagt brød.

Et af landets mange idrætsblade, SPORT, der udgives af Erritsø Gymnastik- og Idrætsforening, skriver i et netop udkommet særnummer, der er omdelt til flere tusinde husstande bl. a.:

»Har vi fået en person til at overtage trøjevask en sæson (hos os 83 øre pr. trøje, inkl. vaskepulver, el m.v.) skal vi trække skat af beløbet og yderligere indsende oplysnings-sedler til skattevæsenet. Hvis vedkommende gemmer bilagene for udgifterne, må de trækkes fra senere. Der er altså ikke penge i sagen, men for os er det en masse ørkesløst arbejde, for i en klub af vor størrelse vaskes mange trøjer en sæson igennem.

Af EGIFs ca. 2.500 medlemmer er op imod ¼ børn og unge. De trænes af frivillige, ulønnede ledere (forældre og andre interesse-rede). For at spare transportudgifterne til et utal af turneringskampe, der afvikles året igennem, klares kørslen for det meste af ledere og forældre. Det er et omfattende arrangement. Dækning af de nøgne omkostninger sker gennem en beskeden km-sats (halvt hundrede øre). Besværligt, men fornuftigt. Men . . . vi skal indberette til skattevæsenet, personlige data, km-tal m.v. for samtlige ledere,

[Dohrmann]

som har kørt. Det drejer sig formodentlig om over 100.

Endnu en skøn blomst! Hvis formandens kone ved bestyrelsesmøde laver kaffe og køber brødet og regner prisen ud til 4 kroner pr. kop, så skal der skrives oplysningsseddel til skattevæsenet. Hvis hun gemmer bilagene fra købmand og bager, må hun trække beløbet fra senere. Den slags kan man jo mere sig meget over, hvis det var ment som en spøg. Desværre er det ramme alvor. Og det er trist at skulle til at måle sin interesse for idrætsarbejde med prisen for en kop kaffe.

Hvis klubben dækker en spillers rejseudgifter til træningsstedet, skal der også skrives oplysningssedler.

Det er helt unødvendigt administrationsarbejde, der her pålægges klubberne. Og det er ikke til gavn for nogen overhovedet. Derfor begynder vore ledere nu at melde fra. Der er jo ikke meget ved at blive truet med bål og brand for fejl, man knap kan undgå at lave i sit fritidsjob. For de fleste kasserere er blot almindelige mennesker uden regnskabsuddannelse.«

Forhåbentlig er det kun enkelte kommuner, der indtil nu har taget dette skridt til at udrydde alt frivilligt foreningsarbejde her i landet.

Jeg henstiller, at ministeren øjeblikkelig sætter tingene på plads.

Dohrmann (FP):

Lad mig straks sige, at hvis det var sådan, at skatteministeren havde givet et positivt svar til hr. Ib Christensen, så ville jeg have trukket mit spørgsmål. Efter min mening var det svar, ministeren gav, meget negativt. På samme måde som skiftende regeringer har mishandlet og ødelagt tilværelsen for en lang række selvstændige erhverv – således at bageren, købmanden og håndværkeren sidder og roder til langt ud på natten, ikke med det erhverv, de har valgt, men med skatteregnskaber, momsregnskaber og lignende, som de har fået trukket ned over hovedet – så må det nu forventes, at turen er kommet til sportsklubberne og dermed de frivillige og ulønnede ledere og trænere, som prisværdigt har påtaget sig det hverv at forsøge at engagere bl. a. unge mennesker til at vælge at gå ind i en eller anden sportsgren fremfor at stå og hænge på gadehjørnerne. Jeg må altså

konstatere, at de ting vil den socialdemokratiske regering med skatteministeren i spidsen nu slå i stykker. Det er simpelt hen for groft, det er skamløst, og jeg synes, det siger en hel del om den nuværende regering.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg forstår, at hr. Dohrmann havde skrevet sit indlæg, før han hørte det svar, jeg gav hr. Ib Christensen. Jeg forstår også, at der måske har været lidt kapløb om, hvem der kom først med spørgsmålet. Selv om spørgsmålene ikke i formen er identiske – jeg vil hvad formen angår meget gerne rose hr. Ib Christensens spørgsmål, hvilket jeg ikke er i stand til, når jeg skal omtale hr. Dohrmanns spørgsmål – så var indholdet af de to spørgsmål efter min mening nærmest identisk, og derfor kan jeg nøjes med at henvise til det svar, jeg gav på det forrige spørgsmål om præcis det samme.

Det er en helt urimelig fejlslutning, hr. Dohrmann gør sig til talsmand for i anledning af, så vidt jeg forstår, en eneste konkret sag. Jeg forstår nu, at det skal bredes ud, gældende alle idrætsklubber, gældende alle former for selvstændig erhvervsvirksomhed, liberalt erhverv osv. Grundlaget er spinkelt. Man burde stille sig tilfreds med, at jeg har lovet at iværksætte en undersøgelse og meddele resultatet heraf, og ikke, forinden en sådan undersøgelse er foretaget, meddele en vurdering.

Dohrmann (FP):

Ministeren kan da godt prøve at fremstille det, som om det er noget, der lige er dukket op. Vel er det ej! Jeg står her med en vejledning for sportsklubber, som er udsendt af Fredericia kommune, hvor man skriver alle de ting, der bl. a. er nævnt i min begrundelse. Nu skal man altså føre regnskab over, hvor mange gratis kopper kaffe og hvor mange stykker hjemmebagt brød en træner el. lign. får udleveret. Jeg går da ud fra, at ministeren har set den vejledning, der er udsendt, at når ministeren bliver bekendt med sådan noget, så har han omgående at gribe ind og få stoppet sådan en heksejagt.

Som jeg sagde i mit første indlæg, er der tale om ulønnede, frivillige ledere, som prøver på at gøre et stykke idealistisk arbejde.

[Dohrmann]

Det er helt sikkert, at hvis skattemyndighedernes fremgangsmåde her kommer til at danne skole i andre kommuner, så vil vi opleve, at lige pludselig er der ikke flere frivillige ledere og den slags tilbage. Derfor synes jeg absolut ikke, der er nogen grund til, at ministeren venter med at gribe ind. Tiden er inde nu!

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg forstår, at hr. Dohrmann ønsker, at den til enhver tid siddende skatteminister skal have hjemmel til at gribe ind i det lokale ligningsarbejde. For det første ville det nok kræve lidt yderligere personale i ministeriet for skatter og afgifter, og for det andet kunne det være, hr. Dohrmann kunne se en risiko – ud fra sit syn på samfundet – hvis ministeren virkelig havde den hjemmel.

Lad nu denne sag blive behandlet, som den hidtil er blevet behandlet, som en lokal sag, som en konkret, lokal sag, og som en sag, der ikke på nogen som helst måde giver mulighed for de konsekvenser, hr. Dohrmann trækker frem. Men det har vel også nærmest et politisk formål i forbindelse med valgdagen om 3 uger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til *undervisningsministeren* af:

Keld Andersen (KF):

»Finder ministeren det rimeligt og i overensstemmelse med den vejledende timeplan og princippet om alsidighed i undervisningen, at den socialdemokratiske borgmester i Hvalsø som led i partiets kommunalvalgkamp foranlediger, at tre ministre skal holde valgtaler for børnene på Hvalsø skole, og at ti skoleklasser i den anledning skal sløjfe den almindelige undervisning, samt kan ministeren oplyse, om socialdemokratiet andre steder i landet har søgt at engagere folkeskolerne i den kommunale valgkamp?«

(Spm. nr. 449).

Skriftlig begrundelse.

Så vidt jeg forstår, har der ikke været nogen i Hvalsø kommune, der har haft lyst til at arrangere valgmøder med regeringens medlemmer, hvorfor kommunens borgmester

har taget initiativ til at tvangsindlægge kommunens skolebørn i den socialdemokratiske kampagne forud for kommunalvalget den 7. marts.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det stillede spørgsmål lyder således: (se ovenfor).

Jeg finder det rimeligt, at en skole støtter den naturlige motivering, et kommunalvalg fremkalder hos eleverne til at beskæftige sig med lokale politiske problemer, ved gennem fællesarrangementer på skolen at illustrere, hvorledes det demokratiske samfund virker i praksis. Det harmonerer også med folkeskolelovens målsætning om en nær forbindelse mellem skolens undervisning på den ene side og arbejds- og samfundslivet på den anden side.

Undervisningsministeriet har efter skolelovgivningen intet at gøre med tilrettelæggelsen af sådanne konkrete arrangementer. Det henhører under de lokale skolemyndigheder, i første række den enkelte skoles ledelse og skolenævn, og jeg har megen tillid til, at de stedlige kommunale skolemyndigheder administrerer deres kompetence rimeligt og i overensstemmelse med folkeskolelovens formål og forudsætninger, herunder kravet om alsidighed.

Keld Andersen (KF):

Jeg fik jo ikke noget svar af ministeren. Jeg fik at vide, at det drejede sig om et lokalt spørgsmål, som undervisningsministeriet intet har at gøre med. Det vidste jeg faktisk godt på forhånd, og derfor var det ikke det, jeg havde spurgt om. Når undervisningsministeren oven i købet selv indledningsvis læser mit spørgsmål op, så undrer det mig, at det ikke bliver besvaret.

Det, jeg spørger om, er, om det er undervisningsministerens opfattelse, at det, som her foregår som et led i socialdemokratiske ministres deltagelse i den kommunale valgkamp, er i overensstemmelse med folkeskolens krav om alsidighed.

Jeg har bemærket mig, at den lokale socialdemokratiske vælgerforenings formand, som står for dette arrangement, hvortil ingen andre politiske partier er indbudt – derfor kan der vel ikke være tale om alsidighed, men snarere om ensidighed – kalder dette

[Keld Andersen]

kursus, som eleverne skal have i folkeskolen, for virkelighedsnær samtidsorientering. Jeg synes, der er virkelighedsnær samtidsorientering nok for ministrene at tage sig til i deres ministerier, hvor de er sat til at regere. Jeg tænker på arbejdsløshed og mange andre ting, som folkettinget ikke må få noget som helst at vide om før efter den 7. marts. Men det må folkeskolens elever altså godt få lov til at stille spørgsmål om. Jeg kan vel forvente, at ministrenes evne og vilje til at svare på spørgsmål er lige så negativ, når man kommer ud til kommunal valgkampsdeltagelse, som den er her i folkettinget.

Jeg fik heller ikke noget svar fra ministeren på, om ministeren er bekendt med, at noget lignende har fundet sted andre steder, eller at der er planlagt lignende ting andre steder. Jeg må derfor endnu en gang bede ministeren om at svare mig på det stillede spørgsmål – ikke blot komme med et svar om, at det er et lokalt spørgsmål. Det ved jeg godt.

Det er i øvrigt ikke korrekt, når ministeren oplyser, at der her er tale om fællesarrangementer, for der er ingen andre politiske partier, der er indbudt til at deltage.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Allerede i mit første svar svarede jeg i virkeligheden på det af hr. Keld Andersen stillede spørgsmål, og jeg skal gerne gentage den sidste del af det, som jeg forstod at hr. Keld Andersen var fortrolig med, nemlig at det henhører under de lokale skolemyndigheder, i første række den enkelte skoles ledelse og skolenævnet. Jeg giver mig selvsagt ikke af med at bedømme, hvad man laver ude på den enkelte skole eller i de enkelte skolenævne. Så vidt jeg har kunnet se i pressens omtale af sagen, så har både lærerråd og skolenævnet været involveret i denne sag.

Hvad angår den sidste del af spørgsmålet, om man andre steder i landet har lavet tilsvarende arrangementer, kan jeg sige, at vi modtager ikke den slags oplysninger i undervisningsministeriet.

Keld Andersen (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svar – i hvert fald på den sidste del af mit spørgsmål. Men jeg fik stadig væk kun det svar på mit hovedspørgsmål, at dette er et spørgsmål af

lokal karakter. Det er ikke det, jeg spørger om. Jeg spørger den ansvarlige minister for folkeskolen: er det ministerens opfattelse, at det, som her finder sted, er i overensstemmelse med folkeskolens krav om alsidighed i undervisningen? Det er det, jeg spørger om, og jeg beder endnu en gang ministeren om at besvare det.

Jeg kender godt baggrunden for så vidt angår lærerrådets og skolenævnets behandling af sagen, men den finder jeg, netop fordi den er af lokal karakter, ikke vi skal tage op her. Jeg kan oplyse ministeren om, at jeg finder i hvert fald personlig ikke, at den er helt tilfredsstillende, men det er et lokalt spørgsmål.

Jeg spørger ministeren: er det i overensstemmelse med folkeskolens krav om alsidighed i undervisningen at undervise disse elever i virkelighedsnær samtidsorientering af socialdemokratiske ministre, der har det virkelighedsnære inde på livet i ministerierne, hvor de ikke tager sig af det, hvor de ikke regerer, men i stedet for tager ud til socialdemokratisk valgkamp på skolerne?

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal gerne gentage over for hr. Keld Andersen, at jeg fortsat mener, at det er de lokale skolemyndigheder, der har den afgørelse. Jeg går som en selvfølge ud fra, at de lokale skolemyndigheder handler i overensstemmelse med folkeskoleloven, og jeg har ikke baggrund for overhovedet at tro, at der har været handlet i modstrid med den i den konkrete sag.

Ingolf Knudsen (CD):

Jeg vil gerne spørge, om ministeren mener, der er fare for – eller chance for – at eleverne fra Europahøjskolen, der i morgen besøger folkettinget og skal møde statsministeren, også ved det kommende kommunalvalg vil stemme socialdemokratisk.

Poulsgaard (FP):

Vi diskuterer jo længe og bredt indoktrinering, og i sidste uge var der et spørgsmål her i folkettinget om, hvorvidt morgenbøn var indoktrinering. I den forbindelse vil jeg egentlig gerne have, at ministeren besvarer klart og tydeligt – ikke det sædvanlige mini-

[Poulsgaard]

stersvar – om det ikke er indoktrinering, når tre socialdemokrater kommer ud på en skole.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Ingolf Knudsens supplerende spørgsmål var i virkeligheden nærmest en kommentar til hr. Keld Andersen, og jeg forstår spørgsmålet derhen, at hr. Ingolf Knudsen ikke nærede nogen angst for, at nogen ville blive socialdemokrater af at høre hverken den ene eller den anden minister. Det skal jeg ikke tage stilling til her.

Hr. Poulsgaard spurgte, om man ville kunne sige, at der her var tale om indoktrinering. Det vil jeg heller ikke være i stand til at bedømme. Det ville i øvrigt kræve en nærmere redegørelse fra hr. Poulsgaard af, hvad han forstår ved indoktrinering. Jeg har sagt, at jeg havde tillid til, at det enkelte skolenævn handlede i overensstemmelse med folkeskolelovens krav om alsidighed, og på den baggrund mener jeg ikke man kan tale om indoktrinering.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til *undervisningsministeren* af:

Grethe Philip (RV):

»Mener ministeren, at de private gymnasiers tradition med at oprette ekstra spor fra 8. klasse i grundskolen harmonerer med folkeskolelovens intentioner om et ubrudt skoleforløb fra 1. til 9. klasse?«

(Spm. nr. 460).

Skriftlig begrundelse.

De private gymnasieskoler i det storkøbenhavnske område indrykker hvert år efter jul annoncer i dagblade og lokalblade, idet de gør folkeskolens elever opmærksomme på mulighederne for indslusning i en gymnasieskole på 8. klassestrin. Baggrunden for annonceringen er de private gymnasiers traditionsbundne oprettelse af nye spor fra 8. klasse.

Denne tradition, der har rod i ældre tiders skolelovgivning med 7 års forskole og derefter overgang til realafdeling eller til 8.-10. klasse, opretholdes selv efter den nye skolelovs ikrafttræden den 1. august 1976.

Selv om oprettelse af disse ekstra spor fra 8. klasse ikke er direkte i strid med den nye

gymnasielovs § 1, stk. 5, harmonerer disse dog ikke med intentionerne i den nye folkeskolelov.

Det har nemlig vist sig, at de private gymnasiers tilbud bevirker en stor uro hos 7. klasse eleverne i de kommuner, hvor de private gymnasier er koncentreret.

Det er således almindeligt, at halvdelen af eleverne søger optagelse fra 8. klasse. Dette afføder frygt hos de tilbageblivende elever, der nødigt vil se klasserne splittede og muligvis sammenlagt med andre. Jeg vil derfor bede ministeren tage initiativ til, at der sker en præcisering af gymnasieloven, således at det ikke fremover er muligt at oprette nye spor fra 8. klasse.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det spørgsmål, fru Grethe Philip har rejst vedrørende de private gymnasieskoler i Storkøbenhavn, er for mig at se kun en lille del af et langt mere vidtrækkende problem, som berører nogle fundamentale dele af den danske skolelovgivning. Problemet er, således som fru Grethe Philip antyder det, hvorledes vi sikrer grundlaget for de sammenholdte klasser i folkeskolen, med andre ord hvordan vi bedst muligt kan tilstræbe, som der står i den nye folkeskolelovs § 23, at den enkelte klasse kan bevares samlet på de følgende klassestrin i grundskolen, altså til og med 9. klassestrin.

Jeg kan forsikre fru Grethe Philip om, at jeg har den varmeste sympati for tanken om klassens sociale enhed, der jo ligger bag ved både denne og en række andre bestemmelser i den nye skolelov. Jeg har derfor heller ikke meget tilovers for den trafik, som visse private skoler tilsyneladende benytter sig af, og som kunne se ud, som om man gik på strandhugst i de offentlige skoler.

Jeg må dog i denne forbindelse med det samme sige, at jeg finder det rimeligt, at en privat skole bl. a. gennem dagbladsannoncering gør opmærksom på sin eksistens og på, at den har ledige pladser. Det kan den have efter omstændighederne endog særdeles tungtvejende økonomiske grunde til at gøre. Det gælder såvel private gymnasieskoler i eller uden for Storkøbenhavn som en række andre private skoler, herunder friskoler, private grundskoler og efterskoler.

[Undervisningsministeren]

Jeg tror, fru Grethe Philip og jeg er enige om at fastholde det frie skolevalg, som jo her i landet næsten er grundlovssikret. Men man må gøre sig klart, at med forældrenes ret til fra et hvilket som helst tidspunkt i skoleforløbet at sætte deres børn i en privat skole har man samtidig i en vis udstrækning givet køb med hensyn til princippet om de sammenholdte klasser i den offentlige skole. Ganske vist har vi i den nye friskolelov søgt at fastholde, at den enkelte private skole skal omfatte alle de 7 første klassetrin, men altså heller ikke mere. Det betyder, at børnene fra mange private skoler efter 7. klassetrin skal sluses ind i folkeskolen eller i andre private skoler, eventuelt med nye klasseskifter til følge.

Friskoleloven forhindrer heller ikke, at de private skoler opererer med flere klasser på nogle klassetrin end på andre, og det kan i sig selv medføre ny tilgang i utide, det vil sige skoleskift midt i forløbet, og det kan vi ikke gøre noget ved.

Endelig har loven sikret ikke blot de private gymnasieskoler, men også de hidtidige 3-årige private realskoler mulighed for at nøjes med de ældste klassetrin i grundskolen. Også disse skoler henvender sig altså typisk til folkeskolens elever med tilbud om undervisning fra 8. klassetrin.

Uden for denne lovgivning står efterskolerne for de 14-18-årige med tilbud om kostskoleophold og undervisning svarende til 8.-10. klassetrin i folkeskolen.

Lad mig her blot nøjes med at minde om, hvor megen vægt der bestandig har været lagt på, at undervisningspligten efter 7. klassetrin skulle kunne opfyldes på disse skoler. Ligeledes har der været lagt afgørende vægt på at støtte bestræbelser på at bevare små skoleenheder inden for folkeskolens område. De små folkeskoler er typisk skoler for de første 7 klassetrin, og det er hist og her i kommunerne lykkedes at bevare disse små skoleenheder, hvor man har centraliseret undervisningen for 8., 9.- og 10.-klasserne, men disse bestræbelser medfører altså inden for folkeskolens eget område et skoleskift for en gruppe elever efter 7. klassetrin.

Man kan ikke både ville et ubrudt skoleforløb fra 1. til 9. klasse og en række andre muligheder, der nødvendigvis må medføre nogle skoleskifter. Jeg vil meget gerne støtte bestræbelser på at holde eleverne udelt sam-

men fra 1. til 9. klasse, men jeg ser ikke gerne, at disse bestræbelser fører til udelukkelse af en række andre i øvrigt ønskelige muligheder på lokalt plan og for de enkelte børn og forældre.

Grethe Philip (RV):

Jeg takker ministeren for den forståelse, hun viste for den problematik, jeg har rejst. Jeg forstod på ministeren – hvad der heller ikke kommer overraskende for mig – at ministeren har stor sympati for at holde klasserne samlet, og at ministeren beklagede, hvis private skoler gik på strandhugst hos andre, men på den anden side mente ministeren, det var rimeligt, også ved annoncering, at gøre opmærksom på, at man havde ledige pladser.

Jeg er naturligvis enig med ministeren i, at man skal fastholde det frie skolevalg, men jeg har alligevel indtryk af, at det må kunne kombineres med den anden målsætning på en bedre måde, end det sker i øjeblikket, og jeg ville i hvert fald være glad for, om ministeren her fra talerstolen kunne sige, at hun ville lade de synspunkter, der er kommet frem her, komme tydeligt til udtryk over for de private gymnasier, så de ikke på en alt for hårdhændet måde går på jagt efter elever, der ellers ville være fortsat i deres gamle kommuneskole.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Som det er fremgået, er fru Grethe Philip og jeg enige i den hensigt, der ligger bag det stillede spørgsmål, og jeg skal gerne overveje, om vi på nogen måde kan gøre noget for at stoppe en måske lidt overdreven trafik for nogle skolers vedkommende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

1) Til *justitsministeren* af:

Nathalie Lind (V):

»Finder ministeren det forsvarligt, at der fra politiets auktioner over hittegodsknallerter kan bortsælges knallerter i ulovlig stand, samtidig med at sådant salg af knallerter med ulovlige konstruktive ændringer fra private næringsdrivende er strafbart?«

(Spm. nr. 452).

Skriftlig begrundelse.

[Nathalie Lind]

Ved cirkulæreskrivelse af 11. januar 1978 har justitsministeriet besluttet – som følge af voksende arbejde i bilinspektionen – at opheve ministeriets cirkulære af 30. oktober 1973 om, at politiet under salg af knallerter fra hittegodsauktionerne skulle påse, at der ikke var foretaget ulovlige konstruktive ændringer ved køretøjerne.

Det forekommer stridende mod retsbevidstheden, at staten kan sælge ulovlige og farlige køretøjer til unge mennesker, når samfundet ud fra trafikikkerhedsmæssige grunde forbyder sådant salg fra alle erhvervsdrivende.

Nathalie Lind (V):

Efter justitsministerens besvarelse den 31. januar af et spørgsmål fra hr. Voigt, et spørgsmål, der på mange punkter er identisk med mit spørgsmål her, ved jeg, at cykelhandlernes organisation har rettet henvendelse til ministeren og anmodet om, at man tog sagen op til fornyet overvejelse. Det, der for mig er afgørende i dette spørgsmål, er ud over det trafikikkerhedsmæssige at få en vurdering fra ministerens side af, om man finder det stemmende med retsbevidstheden, at der fra en offentlig auktion kan bortsælges knallerter, som muligvis ikke er lovlige, mens en privat erhvervsdrivende, der måtte gøre det samme, i givet fald ville blive pålagt en bøde.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Indtil 1973 bortsolgte hittegodsknallerter på auktion som andet hittegods, idet der ikke blev foretaget nogen undersøgelse af, om den enkelte knallert var i brugbar eller lovlig stand. Det påhviler auktionskøber at bringe hittegods i lovlig stand, før det tages i brug, såfremt det skal anvendes på normal vis. Således skal f. eks. en cykel være forsynet med reflekser, bremses osv., ligesom en knallert skal opfylde de krav, der opstilles i de gældende regler.

Ved justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. oktober 1973 anmodede man politiet om, at det forinden bortsalg af knallerter ved politiets auktioner skulle påses, at der ikke var foretaget ulovlige konstruktive ændringer ved knallerterne. Undersøgelserne af hittegodsknallerter er normalt blevet foretaget af statens bilinspektion, men arbejdet med disse undersøgelser antog et sådant omfang, at det

i den nuværende arbejdsituation hos bilinspektionen var umuligt at overkomme dette arbejde, hvorfor det var nødvendigt med øjeblikkelig virkning at ophæve bilinspektionens pligt til at foretage undersøgelserne, således som dette er sket ved en cirkulæreskrivelse af 11. januar.

Ifølge hittegodslovgivningen skal hittegods, der er indleveret til politiet, inden 3 måneder bortsælges ved auktion, hvis ejeren ikke forinden har afhændet det. Politiet kan dog destruere sådanne effekter, som er værdiløse eller har en så ringe værdi, at omkostningerne ved auktionssalget ikke kan blive dækket.

Det ville efter justitsministeriets opfattelse således være i strid med hittegodslovens regler, hvis politiet destruerede fundne knallerter, når det skønnedes, at de ikke var uden værdi. Det er således ikke muligt at destruere alle hittegodsknallerter, som ikke afhentes af ejeren.

Justitsministeriet har nu iværksat en undersøgelse med henblik på at gennemføre en ordning, hvorefter en større del af hittegodsknallerterne vil kunne destrueres, uden at der sker en overtrædelse af hittegodslovgivningens regler, idet politiet ved vurderingen af knallerterne i så fald vil fradrage et skønnet beløb for omkostningerne ved en undersøgelse af knallerternes lovlighed og indregne disse udgifter i omkostningerne ved auktionssalget. Hvis det ved denne undersøgelse viser sig, at kun en mindre del af de indleverede hittegodsknallerter har en sådan værdi, at den kan bære udgifterne ved undersøgelsen af knallertens lovlighed, er det tanken at tilvejebringe mulighed for undersøgelse af denne del enten hos statens bilinspektion eller på anden måde, mens de øvrige hittegodsknallerter vil blive destrueret.

Det er altså min opfattelse, at vi uden at belaste bilinspektionen så stærkt, som det har været tilfældet i en situation, hvor kravene til bilinspektionen fra anden side er så store, som de er, forhåbentlig vil kunne finde en løsning, hvor et større antal knallerter, der ikke kan bære undersøgelsen, kan blive destrueret, og hvor det mindre antal knallerter af større værdi, der derefter bliver tilbage, kan blive undersøgt, således at det er sikret, at disse tilbageværende knallerter vil være undersøgt, før de går til auktion.

[Nathalie Lind]

Nathalie Lind (V):

Jeg siger tak til ministeren for redegørelsen, idet jeg forstod, at man tilsigtede at opheve den nuværende urimelige situation. Jeg forstod omvendt, at det ikke var inde i ministerens tanke, at man eventuelt kunne sælge nogle af knallerterne til cykelhandlerne med pålæg om, at de kun måtte videresælges, når de var lovliggjorte, men jeg vil da gerne høre, om jeg har forstået ministeren rigtigt eller ej.

Det helt afgørende for mig er, at der ikke er forskel i retsstillingen for den vare, der sælges fra det offentlige, og den, som den private sælger.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Jeg kan bekræfte, at vi vil søge at finde en ordening, hvorefter de knallerter, der er af væsentlig værdi, og som ikke skal destrueres, bliver undersøgt enten af bilinspektionen eller på anden måde, således at vi kan aflevere dem i forsvarlig stand til auktionen. Det kan, hvis det skal ske af bilinspektionen, givetvis kun ske, hvis antallet af knallerter væsentligt formindskes, og jeg vil tro, at skal undersøgelsen gennemføres af andre, vil der være den samme situation, nemlig at værdien skal være så betydelig, at den kan dække de ganske omfattende omkostninger i forbindelse med den minutløse undersøgelse, der er brug for.

Voigt (FP):

Det svar, ministeren gav fru Nathalie Lind, var jo næsten det samme, som jeg fik den 31. januar i år. Der var nogle enkelte tilføjelser, og jeg kan forstå, at ministeren er blevet mere velvillig indstillet over for problemet, siden han svarede mig, idet ministeren nu siger, at han vil se på disse problemer.

Ministeren siger dog i sin besvarelse, at det vil være således, at kun en del af knallerterne vil kunne blive efterset, og det mener jeg er uheldigt, idet det ofte kan være dem, der er tilbage, der er ulovliggjorte.

Jeg vil derfor gerne spørge justitsministeren, bl. a. på baggrund af hans svar til mig den 31. januar, hvor ministerens egentlige indvending var, at man ville løbe ind i problemer i forbindelse med den nugældende hittegodslø, om han vil være velvillig ind-

stillet over for en ændring af §§ 4 og 5 i hittegodsløven, som der ikke har været foretaget ændringer i siden den 7. juni 1963. I bekræftende fald vil jeg bede ham om med flid og omhu at læse lovforslag nr. L 197, som undertegnede i dag har fremsat på baggrund af ministerens besvarelse af 31. januar. Der tror jeg ministeren og jeg kan blive enige om den perfekte løsning på det problem, som her er rejst, først fra min side, dernæst fra fru Nathalie Linds side. Men fru Nathalie Lind skal da have tak, selv om hun kommer 24 døgn efter mig.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Hvis den undersøgelse, jeg beskrev i mit svar til fru Nathalie Lind, får det udfald, som jeg håber og forventer, er der ingen årsag til at ændre hittegodsløven, og der er dermed ingen årsag til at indføre regler i hittegodsløven, som ikke er ensartede, men har ét system for knallerter og et andet for alt andet hittegod.

Jeg tror, hr. Voigt misforstod mit svar. Der bliver, efter det svar jeg gav til fru Nathalie Lind, ingen resterende knallerter, for enten er de destruktionsmodne, eller også har de en sådan værdi, at de kan bære en undersøgelse, og så skal de have denne undersøgelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

12) Til *udenrigsministeren* af:

Ib Christensen (DR):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om mulighederne for at afbøde virkningerne af EF's stålprisforhøjelser?«

(Spm. nr. 453).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge pressen har såvel Industrirådet som Specialarbejderforbundet i Danmark henvendt sig til regeringen med ønsker om dispensationer for de af EF besluttede og iværksatte stålprisforhøjelser, som dels reelt har fået tilbagevirkende kraft, dels beregnes i gennemsnit at medføre en fordyrelse på 20 pct. eller 600 mill. kr. af importen af stål.

Ifølge såvel Industrirådet som SID vil dette medføre betydelige omkostningsstigninger for dansk industri med deraf følgende svækket konkurrenceevne, ligesom beskæftigelsen

[Ib Christensen]

vil være truet inden for en række virksomheder.

Der ønskes derfor fra de europæiske stålforbrugere dispensationer eller overgangsordninger.

Formanden:

Spørgsmålet vil blive besvaret af statsministeren.

Ib Christensen (DR):

Jeg står her med et brev fra en af de mange små virksomheder, vort land har, en smedemester, der nævner, at han har solgt leverancer i efteråret 1977 til fast pris til levering i foråret 1978, og nu er fortvivlet, fordi hele hans fortjeneste vil blive opspist, som følge af at stålpriserne er blevet forhøjet.

Det er jo sådan, at vores stålproduktion beskæftiger 2.500 personer, men de stålforbrugende virksomheder beskæftiger 170.000 personer. Derfor er Danmark først og fremmest et stålforbrugende land, og det er dér, vores interesser er.

Industrirådets formand, hr. Brüniche-Olsen, har til Børsen her forleden dag, den 8. februar, udtalt: »Prisniveauet for jern og stål i EF vil som følge af det seneste initiativ fra Bruxelles placere priserne over verdensmarkedsniveauet og vil medføre en varig forringelse af konkurrenceevnerne både for stålforbrugende virksomheder, der eksporterer til tredjelande, og for importkonkurrerende firmaer. Sådanne forhold må nødvendigvis foranledige disse virksomheder til at overveje at flytte produktionen til lande uden for EF.«

Det er altså hr. Brüniche-Olsen. Jeg vil også lige citere SIDs økonom, hr. Harald Hinrich, der i Aktuelt den 9. februar siger, at på længere sigt vil de højere stålpriser også generelt forringe den danske konkurrenceevne. Og i øvrigt nævnes der i samme artikel i Aktuelt, hvorledes en virksomhed i Glostrup får sin produktion fordyret, sin eksport fordyret på grundlag af, at stålpriserne stiger med 40 pct.

Det er baggrunden for det spørgsmål, jeg har stillet, som altså dels går på overgangsproblemerne, fordi disse toldforhøjelser og stålprisforhøjelser reelt har tilbagevirkende kraft. Og den anden halvdel af spørgsmålet er dette, hvad man kan gøre for på længere sigt at modvirke den omkostningsfordyrelse,

som industrien regner ud til 600 mill. kr. på årsbasis for den danske stålforbrugende industri.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Som svar på det spørgsmål, som hr. Ib Christensen har stillet, kan jeg sige, at i forbindelse med de i december 1977 truffne EF-beslutninger vedrørende stålmarkedet har danske erhvervsorganisationer fremsat ønske om konkrete særordninger. Ét ønske vedrører kontrakter indgået før 1. januar 1978, den dato, hvor vore EF-prisforhøjelser trådte i kraft, og jeg kan forstå på hr. Ib Christensen, at det er det forhold, hr. Ib Christensen siger til, når han i sin begrundelse anfører, at stålpriserne reelt har fået tilbagevirkende kraft.

Jeg kan sige, at regeringen i høj grad er opmærksom på dette problem og har anmodet EF-Kommissionen om at finde en tilfredsstillende løsning på det og gøre det i en drøftelse med industriens repræsentanter.

Jeg kan også fortælle, at sådanne kontakter har fundet sted på EF-plan med deltagelse af en dansk repræsentant for den stålforbrugende industri, og at der, om det skønnes formålstjenligt, også vil blive arrangeret et møde direkte mellem Kommissionen og danske erhvervsrepræsentanter.

Jeg kan endvidere sige, at der af hensyn til skibsværfternes konkurrencesituation er givet toldfritagelse i den fælles toldtarif for materialer, som indgår i skibsbygning. Der er altså derfor grund til og også basis for at søge en mere varig undtagelsesordning, og også dette problem er drøftet i Rådet og med Kommissionen.

Hvad angår de mere langsigtede økonomiske virkninger af de forhøjede vejledende priser og de bindende mindstepriser, kan man vanskeligt bedømme dem, bl. a. fordi der i EF – og i Danmark i øvrigt – handles jern og stål til lavere priser end de vejledende priser. Det er imidlertid netop formålet med beslutningen at afhjælpe krisen i stålindustrien ved regulering af markedets funktion inden for rammerne af traktaten, og det gøres i stedet for indgreb foretaget af industrien selv eller ved nationale støtteordninger, hvad vi jo heller ikke er tilhængere af.

Kommissionen har udtrykkelig fremhævet, at den ikke ønsker at løse stålværkernes pro-

[Statsministeren]

blem på bekostning af den stålforbrugende industri, og jeg kan tilføje, at regeringen til stadighed vil have opmærksomheden rettet mod denne sag.

Lad mig endelig nævne, at vi også i Danmark har en stålproducerende industri, hvis økonomi ganske rigtigt er blevet hårdt ramt af krisen, men denne industri vil nyde godt af de gennemførte foranstaltninger.

Hvad angår omkostningsproblemet, kan jeg sige, at omkostningsstigningen for industrien, som før eller siden vil gøre sig gældende som følge af prisstigninger på jern og stål, også indtræder i de lande, som vores stålforbrugende industri konkurrerer med. Der er for øjeblikket ingen grund til at tro, at virkningerne vil være stærkere i Danmark end i andre nærtstående lande, vi konkurrerer med.

Ib Christensen (DR):

Hvad angår det sidste, statsministeren sagde, er det selvfølgelig rigtigt, når det drejer sig om inden for EF, men lande uden for EF, der altså har den fordel at kunne købe det billige stål, har jo så en konkurrencemæssig fordel i forhold til Danmark, sådan som Industrirådets formand gjorde opmærksom på i det citat, jeg kom med før.

Det er selvfølgelig udmærket, at skibsværftsindustrien muligvis får nogle dispensationer, nogle undtagelser, for det er i forvejen en meget hårdt trængt industrigren, men der er også andre, der bliver ramt, og her vil jeg lige citere fra det brev, som den pågældende smedemester har skrevet til udenrigsministeren. Han siger:

»I taler om, at vi skal bevare de små virksomheder, og at de skal hjælpes. Hvis det er et skibsværft med 3.000 mand, skal I nok hjælpe, men ikke de små.«

Det er udtryk for en bitterhed, som denne mand føler, efter at han ser, at måske hele hans fortjeneste ryger i det kommende år, og i værste fald må han måske lukke sin virksomhed, har han fortalt. Det er altså et meget alvorligt problem for en række virksomheder både på kort og sandelig også på lang sigt.

Jeg vil gerne spørge statsministeren supplerende, om man en anden gang, før man giver tilsagn om at medvirke til en så enorm omkostningsfordyrelse for dansk industri og erhvervsliv, vil sørge for at have forbindel-

seslinjerne i orden til den berørte industri. Jeg er vidende om, at det har man faktisk ikke gjort. Man har på EF-plan i samarbejdsudvalg, og hvad ved jeg, omkring disse ting, men på dansk plan har der altså ikke været den kommunikation, der burde være, og som måske kunne have forhindret navnlig overgangsproblemerne.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan, som jeg gjorde det i mit første svar, sige, at regeringen i høj grad er opmærksom på, at der er nogle problemer, at regeringen har taget initiativ til at drøfte det med de interesserede parter, og at regeringen har taget initiativ til, at Kommissionen får mulighed for at forhandle hele denne sag igennem netop med de interesserede parter. Problemet gælder ikke specielt skibsværfterne, men angår hele den stålforbrugende danske industri, som det er fremført, og jeg tror også på, der bliver fundet en løsning på spørgsmålet. Derfor kan hr. Ib Christensen hilse smedemesteren og sige, vi skal gøre alt, hvad vi kan for at klare det problem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

13) Til statsministeren af:

Ove Jensen (FP):

»Vil statsministeren uddybe sine udtalelser om, at arbejdsløsheden skulle kunne formindskes ved, at alle lønmodtagere holder fri hver tiende uge med understøttelse?«

(Spm. nr. 462).

Skriftlig begrundelse.

Statsministerens udtalelser på Sydfyn har givet anledning til en offentlig debat, men for at denne debat kan føres på et realistisk grundlag, er det nødvendigt, at statsministeren nærmere gør rede for, hvordan regeringen har forestillet sig en sådan ordning gennemført i praksis.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Ove Jensen har stillet følgende spørgsmål: (se ovenfor):

Jeg kan hertil svare, at baggrunden for de udtalelser, jeg er kommet med om en bedre fordeling af beskæftigelsen, naturligvis er den meget alvorlige beskæftigelsessituation,

[Statsministeren]

som vi står i i Danmark, men som man jo sandelig i en lang række andre lande også står i. Vi har mange arbejdsløse; vi kender alle tallene.

Dertil kommer, at alle de ekspertanalyser, som vi bliver præsenteret for, ikke lover os, at konjunkturerne vil rette sig, og at der igen via en almindelig konjunkturopgang vil komme fuld beskæftigelse igen. Det er altså et alvorligt problem både for dem, der er arbejdsløse, og for dem, der trues af arbejdsløshed – og jeg tænker ikke alene på den økonomiske side af sagen, for i nogen grad er vi jo her heldigt stillet, da vi har en rimelig omsorg på dette område – men ikke mindst på den psykiske belastning og den mere langvarige forringelse af mulighederne, som arbejdsløshed gennem en længere periode vitterlig medfører for den enkelte.

Vi har forsøgt med forskellige midler at opnå en bedre fordeling af beskæftigelsen, men det er ikke noget, som har været meget omfattende. Lad mig nævne udvidet adgang til førtidspension, udvidet adgang til deltidsarbejde og hele spørgsmålet om overarbejde. Men jeg har fundet det nødvendigt – og det er det, jeg har gjort ved et møde – at pege på, at selv om vi kan nå noget ad denne vej, er der meget begrænsede muligheder, og derfor må man overveje også andre muligheder.

Jeg tror, at hvis vi virkelig vil imødegå de problemer, en så omfattende arbejdsløshed rejser, må der langt mere vidtrækkende fordelingsforanstaltninger til. Derfor har jeg nævnt muligheden, skal vi sige en tanke eller måske et regnestykke, en idé om at gøre hver tiende uge til en beskæftigelsesfri uge for dem, der er beskæftiget, sådan at også andre kunne komme til, således at vi fik en bedre og i for sig mere menneskelig måde at fordele tingene på. Skal vi imødegå problemerne, er det foranstaltninger i den retning, som rent faktisk bliver nødvendige, selv om man kan diskutere, om den tanke, jeg har fremsat, lige er det eneste rigtige, det vil jeg naturligvis også godt selv sætte et spørgsmålstejn ved. Men det er vigtigt, vi får diskussionen.

Jeg er klar over, at en gennemførelse af fordelingsmekanismer med hensyn til arbejde vil rejse en række praktiske problemer. Mine erfaringer fra arbejdsmarkedet fortæller mig, hvilke problemer man vil møde, så der er altså ikke tale om, at jeg ikke har fornemmelse af de praktiske vanskeligheder, der vil

være, men udfordringen i arbejdsløshedsproblemet er så stor, at vi absolut må overveje alle muligheder. Den første mulighed er internationalt samarbejde til at overvinde konjunkturedgangen, krisen. Den anden er, at vi selv f. eks. fra samfundets side investerer mere både i erhvervslivet og i den offentlige sektor for at fremme beskæftigelsen; og det har vi gjort en hel del ved. Den tredje er også seriøst at overveje en eller anden fornuftig og praktikabel måde at fordele arbejdet på.

Ove Jensen (FP):

Jeg takker statsministeren for svaret, men mener dog ikke, at usikkerheden om statsministerens udtalelser hermed er afklaret, og jeg har derfor nogle tillægsspørgsmål.

Når statsministeren fremsætter en sådan udtalelse, er baggrunden så den, at statsministeren nu omsider har erkendt, at med den udgiftkrævende og omkostningsforøgende politik, som regeringen har ført og stadig væk fører, lader det sig ikke gøre at afskaffe arbejdsløsheden? Hvis det er med den baggrund, statsministeren har fremsat sin udtalelse, lyder det nogenlunde logisk.

Forventer statsministeren, at det overhovedt vil være muligt for landets mange mindre virksomheder at skaffe den fornødne kvalificerede ekstra arbejdskraft, der skal bruges til afløsning hver 10. uge? Statsministeren var i svaret inde på, at han var opmærksom på de problemer, det kunne medføre på arbejdsmarkedet. Men hvem skal f. eks. passe landmandens køer, og hvem skal køre kreaturer og grise på slagteriet i den uge, hvor henholdsvis fodermesteren og chaufføren ikke må passe deres arbejde? Hvilke konsekvenser vil det få for slagteriet, hvis det ingen råvarer får? Skal ministre og folketingsmedlemmer også have deres stedfortrædere indkaldt hver 10. uge? En gennemførelse af den foreslåede ordning vil medføre en masse problemer for næsten alle brancher, og den vil ganske givet helt automatisk nedsætte produktionen og dermed valutaintjeningen, og det var vel ikke tilsigtet.

Lige til allersidst: tror statsministeren virkelig på, at vi kan feriere os ud af vore vanskeligheder?

[Statsministeren]

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan sige til hr. Ove Jensen, at jeg ikke har den opfattelse, at arbejdsløsheden ikke kan afskaffes. Jeg tror, den kan afskaffes, og hvorfor skulle jeg ikke tro, den kunne det? Det var jo lykkedes at afskaffe arbejdsløsheden i 1972 og 1973. Jeg tror, hr. Ove Jensen er klar over, at der også i 1972 og 1973 var store offentlige udgifter, store skatter osv., men alligevel eller måske netop derfor – det er til fri overvejelse – var der fuld beskæftigelse i Danmark.

Det, der er situationen nu, er bare, at vi som bekendt har en international krise. Det er altså ikke et resultat af en ondsindet dansk socialdemokratisk politik, men det er nærmest et produkt af en international krise i et samfund, hvor der stadig væk er meget overladt til de frie kræfters spil, altså den samfundsform, som hedder kapitalismen, og som hr. Ove Jensen jo er en så ubetinget tilhænger af. Det, det drejer sig om, er at få et samfund, hvor vi har flere muligheder for at justere konjunkturerne, og det tror jeg ikke vi opnår ved den metode, hr. Ove Jensen kommer ind på.

Så lige en bemærkning om selve ideen om en bedre fordeling. Jeg tror ikke, den vil nedsætte produktionen. Jeg tror såmænd, at produktionen pr. enhed eller pr. mand eller pr. kvinde vil være nær det samme. Skulle der endelig være noget i dette her, må det vel være, at når man har fri hver 10. uge, bliver man nok lidt mere oplagt i de 9 uger, man arbejder i, og bliver i hvert fald ikke mindre produktiv.

Det er altså en rigtig tankegang, men jeg erkender og har vidst det, før jeg fremsatte den, at der er mange, mange problemer i det. Men man skal jo ikke opgive en tankegang, fordi der er mange problemer foran os – det går jeg i hvert fald ud fra at også en hr. Ove Jensen vil være enig med mig i.

Ove Jensen (FP):

Statsministeren tror ikke på, at forslaget, hvis det bliver ført ud i livet, vil nedsætte produktionen, men statsministeren svarede mig ikke på, hvordan eller hvorfra virksomhederne skal skaffe den fornødne kvalificerede arbejdskraft, for hvis ikke de kan skaffe den arbejdskraft, vil produktionen naturligvis helt automatisk blive nedsat.

Det er da rigtigt, at ekspertanalyser ikke lover bedre konjunkturer, og det er også rigtigt, at vi har international krise – alt det dér kender vi jo i forvejen – men tror statsministeren ikke, at det ville være bedre, hvis regeringen ville gøre noget for at afhjælpe de problemer, som er årsagen til vores arbejdsløshed, nemlig de alt for høje omkostninger, end at komme med sådanne mere eller mindre luftige forslag om at afskaffe arbejdsløsheden?

Pilgaard Andersen (FP):

Det er tydeligt at høre, at socialdemokratiet kun tænker på lønmodtagerne; der er ikke nogen, der har spekuleret på de små erhvervsdrivende. Hvis f. eks. medarbejderne i en mindre virksomhed skal holde fri hver 10. uge og der skal indkaldes nyt mandskab, hvordan har statsministeren så egentlig tænkt sig at løse spørgsmålet om akkord aflønning for de arbejdere, der kun skal arbejde 1 uge? De små virksomheder har store vanskeligheder med hensyn til omkostningerne, og disse vanskeligheder vil jo blive forøget ved, at arbejdskraften ikke er blivende effektiv i den 10. uge. Jeg kan ikke rigtig forestille mig, hvordan disse ting skulle kunne klares.

Voigt (FP):

Jeg mærkede mig, at statsministeren i sit svar til hr. Ove Jensen sagde, at der var tale om en tanke. Jeg håber, det bliver ved den, om jeg må sige så, skøre tanke, for det er ikke særlig heldigt at komme med den slags udtalelser her i en tid, hvor det vitterlig er således, at socialdemokratiet har bragt os ind i en ond cirkel, hvor arbejdsløsheden bliver forøget fra dag til dag.

Er statsministeren da ikke klar over, at det eneste råstof, vi har i dette land, er de næver, som sidder på den danske arbejder? Det kan ikke hjælpe noget, statsministeren ryster på hovedet. Det er arbejderen, som skal knokle os ud af de problemer. Vi skylder millioner af arbejdstimer væk, og fremfor at sige, at nogen skulle holde ekstra ferie – vi kan da ikke leve af at gå og bevilge hinanden ferie – skulle statsministeren hellere sørge for, at det blev attraktivt for arbejdsgiverne igen at antage de ledige, for der er pladser til dem, hjulene venter bare på at komme i gang. Men hvis statsministeren ikke vil gøre noget

[Voigt]

virkelig effektivt i stedet for bare at komme med nogle strøtanker, hjælper det ikke noget. Hvis der er nogen, der skulle have ferie i dette land, hvor det virkelig kunne batte noget, og hvor det ville hjælpe noget, skulle det være statsministeren og hans regering, og det skulle være en lang ferie.

Formanden:

Der var intet spørgsmål; det fritager statsministeren for svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

14) Til *socialministeren* af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvem skal betale sygedagpengene, når professionelle sportsudøvere kommer til skade ved sport under kampe eller under træning?«

(Spm. nr. 459).

Skriftlig begrundelse.

Jeg har tidligere spurgt kulturministeren, om der kunne indføres en generel ordning for sportsskader, således at arbejdsgiverne ikke belastedes med udgifter til de første ugers sygedagpenge. Sportsskadernes antal andrager ca. 300.000, heldigvis ikke alle alvorlige. Kulturministeren svarede, at han var velvilligt indstillet, men der er ikke sket noget i sagen siden.

Det må være oplagt, at sygedagpenge til professionelle sportsudøvere ikke pålægges den arbejdsgiver, der beskæftiger den professionelle sportsmand i dennes sædvanlige erhverv.

Spørgsmålet rejses nu, fordi formanden for Hovedorganisationen af Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark, hr. Thomas Pedersen, har rejst spørgsmålet i en udtalelse til Berlingske Tidende for 10. ds.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg forstår, at hr. Bernhard Baunsgaard har stillet spørgsmålet på baggrund af tanken om indførelse af professionel sport her i landet, og at det især tager sigte på den situation, at en person har to arbejdsgivere: én som sportsudøver og én, om jeg så må sige, som civil arbejder. Hr. Bernhard Baunsgaard me-

ner, det må være oplagt, at sygedagpenge til professionelle sportsudøvere ikke pålægges den arbejdsgiver, der beskæftiger den professionelle sportsmand i dennes civile erhverv.

Hertil må jeg svare, at dette er ikke oplagt. Når en lønmodtager har to arbejdsgivere, forpligtes de begge efter dagpengeloven til at betale dagpenge, hvis sygdom bevirker, at den pågældende er fraværende fra begge arbejdspladser. Det er i den forbindelse ligegyldigt, om sygdommen har sin årsag på den ene eller den anden arbejdsplads eller den, er uden særlig tilknytning til nogen af dem. Det er også ligegyldigt, om det ene arbejde kan karakteriseres som væsentlig mere risikofyldt end det andet, en situation, som er ganske sædvanlig, også i tilfælde, hvor ingen af de to beskæftigelser har med idræt at gøre.

Det nævnes endvidere i begrundelsen, at kulturministeren her i tinget har tilkendegivet, at han er velvilligt indstillet over for en generel ordning for sportsskader, således at arbejdsgiverne ikke belastes med dagpengeudgifter i de første uger. Så vidt jeg forstod kulturministeren den 12. oktober 1977, ville ministeren gerne drøfte muligheden for en kollektiv forsikringsordning for idrætsudøvere, som skulle sikre den enkelte idrætsudøver personligt mod økonomisk skade.

Jeg mener ikke, at indførelsen af professionel sport bør medføre, at dagpengeordningen ændres; det vil i givet fald blive meget vanskeligt at adskille idrætsskader fra andre skader. Jeg vil samtidig erindre om, at hensigten med dagpengeloven var at tilnærme forholdene for lønarbejdere til forholdene for funktionærer, og for funktionærer gælder der ikke særlige regler for skader pådraget ved idræt.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er desværre ikke i en situation, hvor jeg kan takke ministeren for noget. Vi fik en del oplysninger om, at det sædvanlige er, at når man har to arbejdsgivere, må de deles om udgifterne. Det vidste jeg godt, for det står jo i regler og love. Jeg er totalt uenig med ministeren, når ministeren mener, at man uden videre kan analogisere i dette tilfælde. Jeg må gøre opmærksom på, at der sker 300.000 ulykker årligt i forbindelse med udøvelse af sport. Jeg tror ikke, der er noget andet sted, hvor man har så mange ulykker i

[Bernhard Baunsgaard]

forbindelse med et erhverv, og derfor vil det være rimeligt at lave en særlig undtagelse i forbindelse med dette.

Når ministeren derefter siger, at det vil være meget vanskeligt at udskille de skader, der kommer fra sport, fra de skader, der i øvrigt kommer, må jeg svare, at det dog næppe kan være mere vanskeligt end det, som man har gjort fra socialministeriets side for nylig, hvor man nemlig har udsendt et cirkulære, der klart siger, at hvis en ansat bliver syg og denne sygdom skyldes en kronisk lidelse, skal arbejdsgiveren ikke betale.

Derfor mener jeg, det ville være rimeligt i dette tilfælde, hvor der er tale om statstilskud – man må jo ikke glemme, at vi indfører professionel sport gennem statstilskud, det er fradragsberettiget, det optages som reklameudgifter – at man sagde: så skal arbejdsgiverne i hvert fald ikke betale for disse professionelle eller især de halvprofessionelle, dem, der ikke går fuldstændigt over. For man må være klar over, at hvis man ikke drager en sådan konsekvens, spænder man ben for indførelsen, og hvis man vil undgå det, må man sørge for, at dette bliver rettet. Det er urimeligt, at den lille arbejdsgiver får pålagt en så stor udgift, for at vi kan få professionel sport i Danmark.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg skal ikke blande mig i, om det er rimeligt eller urimeligt, at vi får indført professionel sport i Danmark, men jeg vil da ikke undlade at gentage, at jeg ikke kan se, vi kan lave dagpengeloven om. Det ville medføre en skæv behandling af arbejderne i forhold til funktionærerne, og jeg kan ikke se, det fremgår af hr. Bernhard Baunsgaards indlæg, at der skal ændres noget som helst for funktionærerne. Det ville medføre en ændring af hele funktionærloven, og det er der ikke stillet forslag om.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu drejer dette her sig jo ikke om fremsættelse af forslag, det drejer sig om et onsdagsspørgsmål, og mit spørgsmål gik i al sin simpelhed ud på, om socialministeren ville sørge for, at det ikke var arbejdsgiverne, der kom til at betale for professionelle sportsudøvere. Selvfølgelig kan det ordnes ved, at justitsministeren lader sit ministerium udar-

bejde de nødvendige rettelser, eventuelt i samarbejde med andre, også de rettelser, der er nødvendige for, at det kommer til at dække funktionærforholdene. Det er urimeligt at belaste de almindelige arbejdsgivere med skader, der stammer fra sport, og det drejer sig om 300.000 ulykker om året, naturligvis ikke alle sammen alvorlige, heldigvis.

Pilgaard Andersen (FP):

Da det også vil have økonomiske konsekvenser for de små arbejdsgivere at klare dette problem, vil jeg spørge ministeren, om ikke hun mener, det var rimeligt, at vi fik taget hele idrætsområdet op til nyvurdering og fik lavet en eller anden form for forsikringsordning for idrætten, sådan at idrætten selv klarede de problemer og tog midlerne hertil fra et eller andet område.

Socialministeren (Eva Gredal):

Det spørgsmål må rettelig stilles til kulturministeren, som er minister for det område.

Hermed sluttede spørgsmålet.

15) Til *socialministeren* af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren tage afstand fra den i børnekommissionen ventilerede tanke om, at der skal betales løn i barselorlovsperioden på 9 måneder for kvinder og 4 måneder for mænd?«

(Spm. nr. 461).

Skriftlig begrundelse.

Det er spørgerens håb, at ministeren klart og utvetydigt vil tilkendegive fra folketingets talerstol, at den betænkning, som kommissionen har barslet med, aldrig nogen sinde vil blive udmøntet i lovforslag. Såfremt ministeren imod forventning ikke kan tage afstand fra kommissionens betænkning, har befolkningen og specielt erhvervslivet krav på at få at vide, hvornår der kan forventes lovforslag.

Socialministeren (Eva Gredal):

I begrundelsen for spørgsmålet ønskes, at jeg klart og utvetydigt tilkendegiver, at den betænkning, som børnekommissionen har barslet med, aldrig nogen sinde vil blive ud-

[Socialministeren]

møntet i lovforslag. Jeg vil gerne slå fast, at regeringen og jeg ikke har set betænkningen; den er endnu ikke afgivet fra børnekommissionen og ligestillingsrådet, og jeg kender den derfor kun gennem omtale i dagspressen.

Jeg har her i tinget ved flere lejligheder oplyst, at der er etableret et samarbejde mellem børnekommissionen og ligestillingsrådet om en forbedret barselhvileordning. Fællesudvalget har afgivet betænkning til formændene for de to organer den 1. februar i år, og jeg har fået oplyst, at både børnekommission og ligestillingsråd vil behandle udvalgets betænkning i møder, der afholdes den 20. februar. Først derefter forventer jeg at modtage betænkningen.

Jeg må derfor svare hr. Poulsgaard, at jeg ikke er i stand til at tage stilling til en betænkning, jeg endnu ikke har set.

Poulsgaard (FP):

Nej, det kan man da forstå at ministeren ikke er i stand til, når hun ikke har set betænkningen, men man kan ikke forstå, at ministeren ikke kan udtale sig, idet jeg går ud fra, at hun ligesom alle andre borgere i dette land læser aviser og altså kender kommissionens indstilling i hovedtrækkene. Derfor skuffer det mig, at ministeren ikke klart og utvetydigt, som jeg anfører i den skriftlige begrundelse, vil tage afstand fra de tanker, som er ventileret deri.

Når jeg har spurgt – og nu bliver jeg måske nødt til at tage spørgsmålet op ved en senere anledning, når jeg ikke kan få svar i dag – skyldes det, at det erhvervsliv, som alle siger skal hjælpes, har krav på at få at vide, om man f. eks. i 1979 kan regne med at få en merudgift, hvis man har yngre mænd eller kvinder ansat.

Men da jeg kunne forstå på ministeren, at jeg ingenting kunne få at vide i dag, må vi se, når betænkningen kommer; så kan vi jo vende tilbage til sagen.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg tror, hr. Poulsgaard kan være enig med mig i, at pressen ikke altid får det hele med, og at kommissioner o. lign. ikke altid bliver refereret fuldt ud. Derfor må det være helt klart, at en minister ikke kan udtale sig, bare på grundlag af hvad der står i pressen.

Poulsgaard (FP):

Det er egentlig dejligt, at man somme tider kan blive enig med en socialdemokratisk minister. Jeg kan tilslutte mig det, der blev sagt her, og derfor kan jeg slutte med at sige, at jeg vil vende tilbage, når vi får den betænkning, for vi skal have denne sag opklaret hurtigst muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

16) Til *boligministeren* af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Finder ministeren, at de indberetninger om brandsikring, der er indsendt af forsvarsministeriet vedrørende 2 bygninger på Christiania (Fredens Ark og Løvehuset), i den form, de har, overhovedet kan godkendes som gyldige indberetninger, jfr. brandsikringslovens § 2, stk. 1, og hvis dette ikke er tilfældet, kan ministeren oplyse, hvilke straffeforanstaltninger der i den anledning er iværksat over for forsvarsministeriet?«

(Spm. nr. 466).

Skriftlig begrundelse.

Man henviser til indberetninger fra forsvarrets bygningstjeneste til magistratens 4. afdeling vedrørende de to ovennævnte bygninger og brev fra samme til samme. Der henvises specielt til det forhold, at hele indberetningen, bortset fra den almindelige adresseopgørelse, er udfyldt.

Boligministeren (Ove Hove):

Hvad angår spørgsmålet om gyldigheden af de i spørgsmålet omtalte indberetninger, kan jeg for mit vedkommende svare, at jeg mener, indberetningerne må betragtes som gyldige, men jeg må samtidig gøre spørgeren opmærksom på, at det er Københavns kommune, der alene skal afgøre, om skemaerne kan godkendes, og at det også er Københavns kommune, der i givet fald skal iværksætte straffeforanstaltninger, hvis man mener, de ikke er gyldige.

Herudover kan jeg oplyse, at forsvarrets bygningstjeneste den 26. juli 1976, 4 dage før fristens udløb sendte indberetningsskemaer for de to bygninger på Christiania, som er på mere end 2 etager, og som benyttes til beboelse af christianitterne. Fristen for indsendel-

[Boligministeren]

se var 1. august 1976. Skemaernes rubrikker om nødvendige brandsikringsforanstaltninger var ikke udfyldt, men i en følgeskrivelse til Københavns magistrat gjorde forsvarets bygningstjeneste opmærksom på, at det på grund af de særlige forhold i Christiania ikke var muligt at foretage bygningsundersøgelser med henblik på udarbejdelse af forslag til brandsikring. Endvidere blev der gjort opmærksom på, at der var meddelt nedrivningstilladelse til samtlige ikke-fredede bygninger på området.

De to bygninger, der er tale om, er den såkaldte Fredens Ark, der blev opført i 1836 som kaserne med enkelte boliger, hvoraf de sidste blev nedlagt i sommeren 1971, og det såkaldte Løvehus, der er opført i 1892 som administrationsbygning med enkelte tjenesteboliger, hvoraf den sidste blev nedlagt i 1956. Ingen af disse to bygninger er fredede.

Bygningstjenesten gav i skrivelsen udtryk for den opfattelse, at det er tvivlsomt, om de to bygninger i det hele taget kan betragtes som beboelsesbygninger i brandsikringslovens forstand. Endvidere anmodede bygningstjenesten, hvis Københavns magistrat fandt, at bygningerne var omfattet af brandsikringsloven, om fristforlængelse ved sagens behandling, indtil domstolene havde taget stilling til spørgsmålet om Christianias ophør.

Magistraten har ikke svaret på denne skrivelse og således heller ikke meddelt forsvarrets bygningstjeneste svar på, om bygningerne skal brandsikres i henhold til brandsikringslovens regler.

Forsvarets bygningstjeneste har derfor i en skrivelse af 13. januar 1978 anmodet magistraten om at oplyse, om dette er tilfældet. Bygningstjenesten har endnu ikke modtaget svar på denne skrivelse.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det var en ret fantastisk redegørelse at få. Folketinget har vedtaget en lov, som er meget restriktiv over for mange private borgere, og som har pålagt dem vidtgående pligter med hensyn til at brandsikre deres ejendomme, og så tillader den samme offentlige myndighed, at statens egne ejendomme bliver behandlet på en ikke kun lemfældig, men en efter min mening fuldstændig ulovlig måde. På de indberetningskemaer, som er indsendt

af forsvarsministeriet, kan man se, at forsvarsministeriet på tre på hinanden følgende sider, som private mennesker skal udarbejde og udfylde meget nøjagtigt, end ikke har gjort sig den ulejlighed at skrive én eneste sætning på nogen af siderne. Det eneste, forsvarsministeriet har gjort, er at indsende en udfyldt forside, hvor der står, hvad det er for en ejendom, og hvor den ligger henne. Resten har man fuldstændig ladet hånt om.

Dernæst vedlægger man et brev, og jeg vil sige i en indskudt bemærkning, at det forekommer mig overordentlig besynderligt, at man i en ansøgning dateret den 26. juni 1976 kan henvise til en skrivelse, som først skal skrives en måned senere, nemlig den 26. juli samme år.

Men jeg må spørge ministeren: vil ministeren tage skridt til, at Københavns kommune kan behandle andre brandsikringssager i København på samme måde som denne sag? Vil det være acceptabelt for ministeren, at almindelige grundejere i resten af Danmark kan indsende et følgebrev og afslutte det med at skrive, at såfremt man ikke kan være enig i det, vi har skrevet, anmoder vi om en fristforlængelse med sagens behandling? Og når Københavns kommune kan lade være med at svare i 1½ år, er det dermed bevist, at Christiania har fået en fristforlængelse i henhold til brandsikringsloven?

Jeg synes, det er grove løjer, og jeg vil gerne have ministerens helt konkrete svar på, om man vil kunne behandle andre grundejere anderledes efter denne sag.

Boligministeren (Ove Høve):

Som jeg sagde i indledningen, er denne sag behæftet med helt specielle forhold. Men jeg vil gerne helt konkret svare fru Kirsten Jacobsen på det sidste spørgsmål, nemlig om grundejere over hele landet kan få den samme behandling. Ja, hvis man kan møde med de samme særlige grunde, vil jeg gætte på, at man kan, men det er stadig kommunerne, der har afgørelsen.

Kirsten Jacobsen (FP):

Den sag har vi jo diskuteret én gang. Der ligger oven i købet en besvarelse fra boligministeriet i folketingets boligudvalg om, i hvor mange tilfælde man i landets fire største kommuner havde modtaget anmodning om

[Kirsten Jacobsen]

dispensation fra brandsikringslovens regler. Det var et klart spørgsmål. Vi fik svaret: i nul tilfælde. Der var ikke givet dispensation i ét tilfælde i fire af landets største byer. Her står vi så med en sag, som boligministeren påstår skyldes helt specielle grunde. Hvilke helt specielle grunde er det, bortset fra at det er en flok tilfældige mennesker, som har besat et stykke jord, som staten ejer, på en ulovlig måde? Er det grund nok? Vil det så også være grund nok, hvis jeg besætter en ejendom ulovligt et eller andet sted i Danmark og påstår, at man ikke har lov til at gå ind og se, om den kan brandsikres? Vil det være lige så meget god grund, og vil ministeren sørge for, at alle andre kommuner meddeler samme dispensation og på samme måde, som man har gjort her, så man ikke kommer ud for, at alle andre private grundejere i Danmark i løbet af ganske kort tid får det ene bødeforelæg efter det andet, enten fordi de har overskredet fristen for færdiggørelsen af arbejdet, eller fordi der mangler indberetning eller ansøgning? Staten har hermed bevist, hvordan man kan klare sig med indberetning, med ansøgningsfrist om dispensation, og så må vi herefter gå ud fra, at andre mennesker i landet kan blive behandlet på samme måde.

Boligministeren (Ove Hove):

Dette, at der indtil nu er kommet nul ansøgninger om dispensation, må jo være et udtryk for, at man ikke har haft behov for dispensation.

Det andet spørgsmål, nemlig om fru Kirsten Jacobsen kan få samme behandling som Christiania, hvis fru Jacobsen besætter en eller anden ejendom, synes jeg vi skulle lade stå hen ved et forsøg; så kan fru Kirsten Jacobsen få at vide, hvad vedkommende kommune vil sige til en sådan handling.

Hermed sluttede spørgsmålet.

17) Til *boligministeren* af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Hvornår og hvordan vil det efter ministerens opfattelse være muligt at foretage en bygningsundersøgelse med henblik på udarbejdelsen af forslag til brandsikring for 2

bygninger på Christiania: Fredens Ark og Løvehuset?«
(Spm. nr. 467).

Skriftlig begrundelse.

Man henviser til indberetninger fra forsvarrets bygningstjeneste til magistratens 4. afdeling vedrørende de to ovennævnte bygninger og brev fra samme til samme.

Boligministeren (Ove Hove):

Spørgsmålet lyder: (se ovenfor).

Jeg vil gerne indledningsvis gøre opmærksom på, at jeg mener, dette spørgsmål egentlig burde være stillet til forsvarsministeren, idet det er forsvarsministeriet, der ejer området. Jeg har imidlertid fået oplyst fra forsvarsministeriet, at der efter debatten i folketinget i sidste uge om Christiania nu er taget skridt til en gennemgang af samtlige bygninger på Christiania med henblik på at iværksætte foranstaltninger, som skal lovliggøre de bygningsmæssige forhold på området, herunder brandsikringsforanstaltningerne. Det er samtidig oplyst, at Fredens Ark og Løvehuset vil være blandt de første bygninger, der gennemgås.

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu vendte ministeren jo mit sidste spørgsmål om, for jeg sagde ikke, der ikke var givet dispensation, jeg sagde, at der er indgivet masser af ansøgninger om dispensation, men at man ikke i ét tilfælde havde imødekommet dem, i nul tilfælde. Derfor vil jeg gerne have, at ministeren i hvert fald nu svarer på det, jeg spørger om.

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvad er årsagen til, at man nu efter debatten i folketinget kan tage skridt til en gennemgribende gennemgang og undersøgelse af Christiania, som man ikke kunne have gjort på nøjagtig samme måde, inden fristen udløb i 1976?

Boligministeren (Ove Hove):

Årsagen er formentlig den, at der nu er bragt så megen klarhed over dette spørgsmål, at man må skride til en lovliggørelse.

Kirsten Jacobsen (FP):

Må jeg forstå det således, at ministeren i alle de tilfælde i landet, hvor der er tvivl om

[Kirsten Jacobsen]

en bygnings karakter eller anden tvivl, vil hjemle en lignende ret?

Boligministeren (Ove Hove):

Mit svar skal forstås derhen, at dér, hvor der er helt specielle forhold, som på Christiania, må man nok også tage helt specielt på sagen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

18) Til *boligministeren* af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Er ministeren enig i, at det er tvivlsomt, om 2 bygninger på Christiania, Fredens Ark og Løvehuset, kan betragtes som beboelsesbygninger i lovens forstand, brandsikringslovens?«

(Spm. nr. 468).

Skriftlig begrundelse.

Man henviser til indberetninger fra forsvarrets bygningstjeneste til magistratens 4. afdeling vedrørende de to ovennævnte bygninger og brev fra samme til samme.

Boligministeren (Ove Hove):

Spørgsmålet lyder: (se ovenfor).

Jeg vil gerne dertil sige, at under besvarelsen af spørgsmål nr. 466, altså det første her i dag, gjorde jeg rede for, hvad forsvarrets bygningstjeneste har givet udtryk for over for Københavns magistrat med hensyn til tvivlen om, hvorvidt de to bygninger på Christiania Fredens Ark og Løvehuset kan betragtes som beboelsesbygninger i brandsikringslovens forstand. Dette spørgsmål skal afgøres af Københavns magistrat, der er den myndighed, der i Københavns kommune administrerer brandsikringsloven.

Jeg finder det derfor ikke rimeligt at tage stilling til, om Fredens Ark og Løvehuset er beboelsesbygninger i brandsikringslovens forstand, når magistraten endnu ikke har truffet en afgørelse i sagen. Når der kan rejses tvivl om, hvorvidt de to bygninger er omfattet af brandsikringsloven, hænger det sammen med, at bygningerne ikke af bygningsmyndighederne er godkendt til den nuværende benyttelse. En sådan godkendelse forudsætter, at en række brandsikringsforskrifter i

byggeloven opfyldes. De to bygninger skal, hvis de fortsat anvendes til beboelse, således under alle omstændigheder brandsikres, enten efter byggelovens eller efter brandsikringslovens regler. Forskellen på de to love er i denne forbindelse hovedsagelig knyttet til, at der i brandsikringsloven er fastsat en frist – 1. april 1978 – for brandsikringens gennemførelse, mens en frist efter byggeloven fastsættes af bygningsmyndighederne.

Indtil magistraten har truffet en afgørelse i sagen, er der derfor tvivl om, hvorvidt brandsikringen skal være gennemført inden den 1. april i år.

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu er det jo sådan, at brandsikringsloven er vedtaget her i folketinget for at undgå, at personer ved en brand bliver udsat for det samme som det, der skete i Stengade. På det tidspunkt havde alle mennesker den opfattelse, at beboelsesbygninger i brandsikringslovens forstand var bygninger, hvori der boede folk, hvad enten de opholdt sig der lovligt, eller de opholdt sig der ulovligt. Derfor kan jeg ikke forstå, at ministeren kan stå her og sige, at man ikke finder det rimeligt at sige, om de er beboelsesbygninger ifølge brandsikringsloven eller ej, så længe Københavns kommune ikke har bestemt det.

Det er dette folketing og dermed boligministeren, som har ansvaret for brandsikringslovens gennemførelse, og jeg vil gerne henlede ministerens opmærksomhed på, hvad der kunne ske i lignende tilfælde. Der er masser af andre steder, hvor man med samme ret ville kunne komme og sige: nå ja, men det er ikke en beboelsesbygning i brandsikringslovens forstand. Har ministeren tænkt på, hvilke konsekvenser det ville medføre?

Til sidst vil jeg spørge ministeren om følgende: når nu Københavns kommune har kunnet have en sag af denne karakter liggende uden at tage stilling til den i halvandet år – man har ikke svaret, man har ikke reageret – vil ministeren så i det mindste love folketinget, at han vil sørge for, at kommunerne ude omkring i landet behandler alle de bemyndigelser, de har fået i medfør af brandsikringsloven, på en hurtig og effektiv måde, så vi ikke, halvandet år efter at en sag er opstået, skal trække den frem i folketinget og få

[Kirsten Jacobsen]

at vide, at kommunerne endnu ikke har svaret?

Boligministeren (Ove Hove):

Til det sidste spørgsmål skal jeg sige, at jeg ikke agter at generalisere over for alle kommuner med indskærper, fordi vi har en helt speciel sag i Christianiasagen.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget besvarelser af skriftlige spørgsmål.

Spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget og besvarelserne heraf er optaget i Folketings Tidende nedenfor:

Poulsgaard: spm. nr. 386.

Arentoft: spm. nr. 400.

Ernst Schmidt: spm. nr. 414.

Dohrmann: spm. nr. 419.

Brusvang: spm. nr. 420.

Voigt: spm. nr. 421 og 423.

Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. 422.

Bjørn Poulsen: spm. nr. 433 og 434.

Askjær Jørgensen: spm. nr. 436.

Til *socialministeren* (23/1 78) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange timer de to forhenværende justitsministre fru Nathalie Lind og hr. Hjortnæs arbejder i den sociale ankestyrelse?«

(Spm. nr. 386).

Begrundelse.

Det fremgår af B.T.s artikel fredag den 20. januar, at de to forhenværende ministre hver får halv løn – altså 110.000 kr. om året – fra den sociale ankestyrelse. Fru Nathalie Lind er jo som bekendt medlem af folketingets præsidium, næstformand i venstres folketingsgruppe, præsident for Nordisk Råd m. v., og man kan jo nok undre sig over, at fru- en herudover kan udføre halvdagsarbejde, og

spørgeren vil meget gerne have oplyst, på hvilke tidspunkter dette arbejde foregår.

Besvarelse (14/2 78):

Socialministeren (Eva Gredal):

I overensstemmelse med tjenestemandsløven er der fastsat regler om løn til tjenestemænd, der ikke fuldt ud kan udføre deres normale arbejde, fordi de er medlemmer af folketinget.

Det er folketingets præsidium, der tager stilling i de enkelte tilfælde. Det sker efter forslag fra den embedsmand, der er tale om, og efter indstilling fra vedkommende styrelse til præsidiet.

De regler, der er givet, er naturligvis nøje fulgt i de tilfælde, der nævnes i spørgsmålet, og jeg ved, at de to embedsmænd, der er tale om, nemlig fru Nathalie Lind og hr. Hjortnæs, passer deres arbejde i ankestyrelsen i det omfang, de er forpligtet til.

I overensstemmelse hermed varetager fru Nathalie Lind og hr. Hjortnæs hver sin stilling og modtager således et antal sager svarende til halvdelen af, hvad en ankechef ansat på fuld tid modtager.

Dette må ses på baggrund af, at en ankechefs arbejde består i en række funktioner, hvoraf nogle forudsætter ankechefens tilstedeværelse i ankestyrelsen i almindelig kontortid, medens andre i et vist omfang kan udføres i ankestyrelsen uden for normal kontortid eller som hjemmearbejde.

En ikke uvæsentlig del af en ankechefs arbejde består i at forberede sager til ankemøde eller til drøftelse med ankestyrelsens lægekonsulenter samt i udformning af afgørelser efter sagernes behandling i ankemøde. Denne del af arbejdet kan i et vist omfang udføres uden for kontortid.

Til *justitsministeren* (26/1 78) af:

Arentoft (FP):

»Hvilke forholdsregler agter ministeren at tage mod det stadigt stigende antal illegale våben i Danmark og den forholdsvis lette måde at erhverve sådanne våben på?«

(Spm. nr. 400).

Begrundelse.

[Arentoft]

Spørgsmålet er foranlediget af en artikel i Se og Hør, nr. 4, 26. januar 1978, side 22-23, i hvilken journalist Torsten Quist på baggrund af morddramæet i Århus den 19. januar 1978, hvor to personer blev dræbt og én dødeligt såret, beskriver, hvorledes han uden besvær på meget kort tid kunne erhverve en 9 mm Parabellum pistol med 25 patroner for 2.500 kr. Som yderligere baggrund for spørgsmålet kan anføres det stigende antal ungdomsbander, der afsløres som værende i besiddelse af illegale våben.

Besvarelse (7/2 78):

Justitsministeren (Erling Jensen):

Også efter politiets og justitsministeriets opfattelse er tilstedeværelsen af illegale våben her i landet et meget væsentligt ordenshåndhævelsesproblem. Det må dog nævnes, at der ikke politiet og justitsministeriet bekendt foreligger officielle statistiske oplysninger, som kan tages som udtryk for, at der skulle findes et stadigt stigende antal illegale våben i Danmark.

Politiet og justitsministeriet er bekendt med, at der findes et vist antal våben, som indehaveren efter våbenloven ikke har tilladelse til at besidde, og som man normalt heller ikke efter våbenloven kunne få tilladelse til at besidde. Politiet er til stadighed opmærksom på det rejste og meget alvorlige problem, og man søger på forskellige måder – herunder i forbindelse med ransagninger – at begrænse antallet af illegale våben. Det kan i samme forbindelse nævnes, at Danmark deltager i et internationalt arbejde, hvis formål er at fastsætte almindelige regler om kontrol med overførsel af våben over grænserne.

Det kan endvidere nævnes, at spørgsmålet om politiets indsats mod illegale våben vil blive taget op til drøftelse i et kommende møde i justitsministeriets centrale samarbejdsudvalg for politiet. Referatet af udvalgets drøftelser vil blive sendt til politikredse, således at samtlige politikredse herved bliver gjort bekendt med udvalgets synspunkter vedrørende sagen.

Til *justitsministeren* (30/1 78) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Hvorfor har Danmark lempeligere regler for transport af farlige stoffer end andre europæiske lande?«

(Spm. nr. 414).

Begrundelse.

I en artikel i bladet Transport for januar 1978 påpeges det, at vi her i landet har en utidssvarende lovgivning for transport af farlige stoffer, og at det er en fantastisk situation, at der dagligt transporteres store mængder farligt gods gennem Danmark uden nogen form for kontrol.

Det må derfor være på tide, at Danmark indfører tilsvarende regler, som findes i den europæiske aftale for vejtransport af farlige stoffer, ved at ratificere aftalen og således mindske risikoen for alvorlige ulykker.

Besvarelse (7/2 78):

Justitsministeren (Erling Jensen):

De danske bestemmelser om vejtransport af farligt gods gælder både for internationale og nationale vejtransporter her i landet. Færdselspolitiet og bilinspektionen påser som led i sin almindelige kontrolvirksomhed, at bestemmelserne overholdes. En lang række europæiske lande, herunder EF-landene bortset fra Irland og Danmark, har tiltrådt den europæiske konvention om international vejtransport af farligt gods (ADR). Konventionen regulerer som angivet alene internationale vejtransporter af farligt gods og forpligter således ikke medlemslandene til ensartede bestemmelser for nationale vejtransporter.

Det er rigtigt som forudsat i spørgsmålet, at ADR-konventionens bestemmelser i vidt omfang er mere detaljerede end de danske, og at konventionen i et vist omfang regulerer transporten, som ikke er reguleret efter de danske bestemmelser. ADR-konventionens bestemmelser er dog allerede på visse områder overført til dansk ret, nemlig ved justitsministeriets bekendtgørelser om vejtransport af henholdsvis giftige stoffer og ammoniak. Endvidere er der i medfør af brandlovgivningen fastsat regler om transport af brandfarlige væsker, herunder olie og benzin, og flæskegas.

Det er justitsministeriets principielle opfattelse, at Danmark bør tiltræde ADR-konventionen. Justitsministeriet har imidler-

[Justitsministeren]

tid hidtil af personalemæssige grunde måttet prioritere det særdeles omfattende arbejde med oversættelse, kundgørelse, gennemførelse og administration af konventionen, hvis tekst omfatter ca. 700 sider, lavere end andre mere presserende arbejdsopgaver på det færdssikkerhedsmæssige område.

Justitsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der med henblik på en snarlig tiltrædelse af konventionen skal overveje de tekniske og administrative problemer, der er forbundet med tiltrædelsen.

Til udenrigsministeren (31/1 78) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke direktiver der er udstedt til danske ambassader med henblik på assistance til undvegne danske statsborgere, der i udlandet er idømt fængselsstraffe for smugling og handel med narkotika?«

(Spm. nr. 419).

Begrundelse.

Af meddelelser i dagspressen fremgår det, at en dansk ambassade har hjulpet en flygtet person, som i udlandet var indsat til fængselsafsoning på grund af handel med og smugling af narkotika, med penge, pas osv.

Det forekommer spørgeren mærkværdigt, at danske ambassader medvirker til denne eller lignende sager, når den begåede handling i øvrigt også er strafbar i Danmark. Ministeren bedes oplyse, om det i tilfælde af gentagelser ikke ville være mere rigtigt at henvende sig til det pågældende lands myndigheder, såfremt idømte straffe findes for hårde, fremfor at danske ambassader medvirker til ulovlige handlinger.

Besvarelse (8/2 78):

Minister Lise Østergaard:

De danske diplomatiske og konsulære repræsentationers bistand til danske i udlandet ydes dels på grundlag af de i den af udenrigsministeriet udarbejdede håndbog »Instruks for Udenrigstjenesten« indeholdte vejledninger og forskrifter, dels på basis af de bemyndigelser og instruktioner, som repræsentationerne modtager fra udenrigsministeri-

ets retsafdeling, der ofte får konkrete sager forelagt til udtalelse.

Begribeligvis er det dog ikke muligt at opstille eller beskrive udtømmende og alment gyldige regler for repræsentationernes opgaver i de forskelligartede situationer, hvor danske statsborgere under ophold i udlandet i flere tusinde tilfælde hvert år har behov for og modtager bistand fra udenrigstjenesten.

Det turde være en selvfølge, at der ikke af repræsentationerne må ydes nogen form for bistand, som ville stride mod dansk lovgivning, men herudover er det i »Instruks for Udenrigstjenesten« udtrykkeligt anført, at repræsentationerne under ingen omstændigheder må medvirke til handlinger, der er uforenelige med eller indebærer en omgåelse af opholdslandets lovgivning.

Spørgsmålet om danske repræsentationers bistand til danske statsborgere, som er flygtet fra afsoningen af udenlandske fængselsstraffe, er ikke behandlet i den ovenfor nævnte »Instruks for Udenrigstjenesten«, allerede fordi sager af denne art er så sjældne, at ministeriet ikke erindrer noget fortilfælde.

I de nylige konkrete tilfælde, som spørgeren refererer til, var situationen som bekendt den, at de bistandssøgende danskere var undvejet under orlov fra et spansk fængsel, men indfandt sig på ambassaden i Lissabon, dvs. i et land, hvor de pågældende ikke havde begået noget kriminelt eller var eftersøgt.

Da i disse situationer de pågældendes anmodninger til ambassaden i Lissabon om bistand til at få udstedt pas og låne penge til hjemrejsen blev forelagt til afgørelse i udenrigsministeriet, fandt hverken dette eller justitsministeriet, som fik sagen forelagt, at der var grundlag for at nægte bistanden, så meget mere som den fornødne garanti for ambassadens udgifter til billetter m. v. straks blev stillet af privatpersoner, som stod de bistandssøgende nær.

Som det vil forstås, har udenrigstjenestens bistand i de her beskrevne sager således hverken været i strid med spansk, portugisisk eller dansk lovgivning. For fuldstændighedens skyld må det dog tilføjes, at det selvsagt bliver vedkommende danske myndigheders afgørelse, om der efter tilbagekomsten til Danmark vil skulle rejses tiltale imod de flygtede i medfør af den danske straffelovgivning.

Til *justitsministeren* (1/2 78) af:

Brusvang (CD):

»Vil ministeren nærmere begrunde, hvorfor de af en kreds af beboere i Christiania i detaljer trufne forberedelser med henblik på gennem provokerede masseopløb at standse luft- og togtrafikken m. v. ikke er strafbare som forsøgshandlinger, jfr. den hidtidige strafferetlige praksis, hvorefter konkret forberedelse og planlægning af forbrydelser strafes som forsøg?«

(Spm. nr. 420).

Begrundelse.

Justitsministeren har i sit svar af 25. januar 1978 på mit spørgsmål nr. 366 af 20. januar 1978 meddelt, at politiet og justitsministeriet er bekendt med de af christianitterne fremsatte trusler, men at disse udtalelser ikke har givet politiet og justitsministeriet anledning til iværksættelse af strafferetlige undersøgelser.

Svaret er mere end overraskende. Hvis ministeren fastholder dette standpunkt, vil der efter spørgerens vurdering være tale om en opsigtsvækkende ændring af den hidtidige strafferetlige praksis, således som den også er fastlagt ved talrige domstolsafgørelser. En sådan vidtgående ændring med hensyn til indholdet af det strafferetlige forsøgsbegreb kræver i det mindste en nærmere og udtrykkelig motivering fra justitsministerens side. Konsekvensen af ministerens foreløbige standpunkt synes at være, at det herefter fremover skal være tilladt at forskaffe sig indbrudsværktøj, tegninger over bankers boksanlæg samt træffe aftale med sammen- svorne med henblik på et bræk.

Besvarelse (7/2 78):

Justitsministeren (Erling Jensen):

Ved besvarelsen af 25. januar 1978 af spørgsmål nr. 366 gav justitsministeriet udtryk for, at politiet og justitsministeriet havde mærket sig visse offentligt fremsatte tilkendegivelser fra en gruppe beboere på Christiania. Disse tilkendegivelser havde som anført i besvarelsen ikke givet anledning til iværksættelse af strafferetlige undersøgelser. Det tilføjedes endvidere, at en til Københavns

politi indgivet anmeldelse om spørgsmålet ville blive behandlet på sædvanlig måde.

Det følger af retsplejelovens opbygning af anklagemyndigheden og beføjelsen til at rejse tiltale i straffesager, at justitsministeriet i almindelighed ikke som 1. instans giver udtryk for den strafferetlige vurdering af en konkret sag. Justitsministeriet finder ikke, at dette princip bør brydes i den foreliggende sag. Det tilføjes, at besvarelsen af 25. januar d.å. ikke er udtryk for en ændret vurdering af strafbare forsøgshandlinger.

Til *socialministeren* (1/2 78) af:

Voigt (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at en privat børnehave med over 5 børn af myndighederne kan kræves lukket, hvis børnehaven ikke beskæftiger et vist antal pædagoger, samt om der kan stilles krav om, at børnene ikke må benytte trapper, når de skal på toilettet?«

(Spm. nr. 421).

Begrundelse.

Hvis ministeren – hvad der forhåbentlig ikke sker – bekræfter ovenstående, bedes det i besvarelsen nøje præciseret, hvilke regler der gør sig gældende for driften af en privat børnehave med over 5 børn, og hvor der ikke modtages tilskud af det offentlige.

Besvarelse (7/2 78):

Socialministeren (Eva Gredal):

I begrundelsen for spørgsmålet efterlyses en præcisering af de regler, som gælder for at opnå tilladelse til drift af en privat børnehave med over 5 børn, der ikke modtager tilskud fra det offentlige. Jeg må derfor gå ud fra, at spørgsmålet vedrører krav til godkendelse af private børnehaver, der drives af private uden offentlige midler.

Efter bistandslovens § 63, stk. 2, må dagplejehjem og lignende, der modtager flere end 5 børn under 14 år i pleje mod betaling, og som drives af private uden offentlige midler, kun oprettes og drives med tilladelse fra det sociale udvalg.

I socialministeriets cirkulære af 30. september 1975 om dag- og døgnpleje m. v. efter bistandsloven er i pkt. 5 bl. a. fastsat, at afgørelse af, om et dagplejehjem kan opnå

[Socialministeren]

tilladelse til drift, beror på, om forholdene er forsvarlige. I cirkulærets pkt. 3 er omtalt de undersøgelser, det sociale udvalg skal foretage i de enkelte tilfælde, og i pkt. 4 er nævnt, efter hvilke retningslinjer tilladelse til drift skal meddeles, når forholdene efter det sociale udvalgs skøn er forsvarlige.

Spørgeren henviser ikke til en konkret sag, og jeg skal derfor alene gøre nogle bemærkninger om det sociale udvalgs tilladelser i relation til de forhold, der omtales i spørgsmålet.

For så vidt angår et krav om beskæftigelse af et vist antal pædagoger, skal jeg henvise til, at det i pkt. 4 i cirkulæret bl. a. er bestemt, at der i almindelighed ikke kan stilles særlige krav til ansøgerens uddannelse, men at tilladelse kun må meddeles, når det sociale udvalg finder, at ansøgeren på forsvarlig måde kan påtage sig børnenes pleje og beskæftigelse. Endvidere nævnes, at tilladelse til dagpleje for 3 eller flere spædbørn kun bør gives ansøgere, der har fornøden viden og praktisk erfaring til på forsvarlig måde at kunne påtage sig pasningen af flere spædbørn.

Det vil således afhænge af en konkret vurdering, som det sociale udvalg må foretage i hvert enkelt tilfælde, om der af hensyn til, at forholdene skal være forsvarlige for børnene, er grundlag for at stille krav til ansøgerens og dennes medarbejders uddannelsesmæssige forudsætninger.

Med hensyn til spørgsmålet om krav til toiletforholdene kan jeg oplyse, at socialministeriet ikke har fastsat særlige regler herom, men at det i pkt. 4 i cirkulæret er nævnt, at der i almindelighed må indhentes en erklæring fra embedslægen om det lægeligt forsvarlige i at benytte lokalerne, når der søges tilladelse til pleje af flere spædbørn, og når plejen skal omfatte 4 til 5 børn mere end 4 timer daglig. Det er endvidere fastsat, at det sociale udvalg bør indhente en erklæring fra embedslægerne, når udvalget i øvrigt finder særlig anledning hertil.

Af gode grunde kan jeg naturligvis ikke gætte, hvad der i den konkrete sag, som formentlig er anledning til spørgsmålet, er årsagen til, at et socialudvalg i forbindelse med tilladelse til oprettelse af en privat børnehave har hæftet sig ved børnehavens personaleforhold og toiletforhold. Jeg kan imidlertid oplyse, at det sociale udvalgs afgørelse kan indbringes for vedkommende amsankenævn,

hvis afgørelse i givet fald vil kunne efterprøves af den sociale ankestyreelse.

Til *indenrigsministeren* (1/2 78) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren drage omsorg for, at den i dagbladet B.T. for den 31. januar 1978 omtalte 95-årige kvinde bliver anbragt under forhold, der svarer til hendes alder og handicap?«

(Spm. nr. 422).

Besvarelse (7/2 78):

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Spørgsmålet tager sit udgangspunkt i en artikel i B.T. for den 31. januar 1978, hvoraf det fremgår, at en ældre navngiven kvinde efter et fald i sit hjem er blevet indlagt på en lukket afdeling for sindslidende under Københavns amtskommunes sygehusvæsen.

Det fremgår endvidere af artiklen, at patienten under indlæggelsen har pådraget sig en hofteskade, og at hendes familie, efter at hun har opholdt sig 2 måneder på afdelingen, ikke mener, hun bør være på en lukket afdeling, og at familien i øvrigt ikke kan få oplysninger om, hvorfor hun opholder sig her.

Det bemærkes indledningsvis, at da det rejste spørgsmål vedrører en i den nævnte artikel navngiven person (tillige med angivelse af privat adresse), finder ministeriet det principielt betænkeligt, at vedkommendes forhold gøres til genstand for et spørgsmål i Folketinget af den omhandlede art.

På denne baggrund kan det, efter at sagen har været forelagt vedkommende sygehus, oplyses, at vedkommende patient er tvangsindlagt på en lukket afdeling for sindslidende efter reglerne i lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold § 2, stk. 2, på behandlingskriterium (dvs. at udsigten til den syges helbredelse væsentligt vil forringes, hvis indlæggelse ikke finder sted), at den pågældende afdeling særligt er forbeholdt ældre psykiatriske patienter (geronto-psykiatrisk afdeling), at hverken patienten selv, den beskikkede tilsynsværge eller patientens pårørende har fremsat begæring i henhold til sindssygeloven om udskrivning, at behandlingen for hofteskaden er sket på kirurgisk afdeling med fortsat kontrol herfra, og at patientens placering på den luk-

[Indenrigsministeren]

kede afdeling efter overlægens udsagn fortsat er den bedste for patienten, indtil der kan anvises denne en egnet plads på et plejehjem.

En anmodning om optagelse på plejehjem er fremsat over for Gentofte kommune, hvor den pågældende har sin bopæl, men en egnet plads har endnu ikke kunnet anvises.

Med de givne oplysninger om patientens forhold finder ministeriet og sundhedsstyrelsen ikke anledning til at foretage sig videre i sagen.

Til statsministeren (1/2 78) af:

Voigt (FP):

»Vil statsministeren foranledige, at der fremsendes en regning til socialdemokratiet på de udgifter, som skatteyderne her måttet afholde på foranledning af de notater, der er blevet udarbejdet til brug for socialdemokratiets kommunalvalgkamp?«

(Spm. nr. 423).

Begrundelse.

I spørgetiden onsdag den 1. februar 1978 besvarede statsministeren ikke dette spørgsmål, hvorfor jeg på ny skal gentage det.

Det eneste svar, statsministeren afgav, var skrupforkert, idet han blot henviste til, at fremskridtspartiet jo stiller mange spørgsmål, som også koster penge. Dertil vil jeg gerne gøre statsministeren opmærksom på, at fremskridtsspørgsmålene klart har haft den virkning, at der er blevet sparet tifold så meget på de skatteyderbetalte budgetter, som spørgsmålenes besvarelse har kostet. Derimod har statsministeren og dermed også socialdemokratiet ikke ret til at bruge skatteborgernes penge til at fremme deres egne partipolitiske interesser ved at trække på administrationen. Jeg forventer derfor, at statsministeren bl. a. på baggrund af sin erkendelse af, at der er begået en forkert handling, foranlediger, at der bliver tilsendt den socialdemokratiske partiorganisation en regning på det millionbeløb, der her er anvendt uberettiget – efter det oplyste 1360 spørgsmål á 3.000 kr. eller 4.080.000 kr.

Besvarelse (10/2 78):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

I det svar, jeg gav hr. Niels Helveg Petersen i spørgetiden den 1. februar i folketinget, understregede jeg, at ministrene modtager talrige henvendelser fra folketingsmedlemmer fra alle folketingets partier, som beder om oplysning om sager, oftest af lokal karakter. Hvor det er muligt, imødekommer ministrene sådanne henvendelser, og jeg har aldrig hørt om, at nogen er blevet afkrævet betaling for denne service, som jeg finder er helt i overensstemmelse med folkestyrets ånd.

Det er vel kun rimeligt, at socialdemokratiets ministre eller andre ministre ikke stilles ringere end andre i så henseende, uanset at jeg har beklaget den fremgangsmåde, der er blevet anvendt i det foreliggende tilfælde.

Til miljøministeren (3/2 78) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Anser ministeren færdiggørelsen af motorvejen Bonderup-Ålborg, dvs. indførelsen til Mariendals Mølle, for så væsentlig af hensyn til trafikken, at der ikke kan tages hensyn til de støjgener, som beboerne i området vil blive udsat for?«

(Spm. nr. 433).

Begrundelse.

Motorvejen er vedtaget inden den nye miljølov, som stiller helt andre krav til støjniveau end tidligere, og det ville være usandsynligt, at en motorvej som indføringen fra Bonderup-Ålborgmotorvejen ville blive til-ladt anlagt i dag.

Besvarelse (13/2 78):

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, der over for mig har oplyst, at forløbet af sagen om motorvejsindføringen til Mariendals Mølle må betegnes som værende typisk for »overgangssager«, der er startet op i en periode, hvor støjproblemerne ikke var erkendt, og hvor der ikke forelå et teknisk grundlag for beregning og vurdering af støjbelastningen.

Som følge heraf er der efter besigtigelsesforretningen givet byggetilladelse til opførelse af boliger, der må forventes at blive støjramt, hvis vejanlægget færdiggøres som planlagt.

[Miljøministeren]

I forbindelse med en revurdering af anlægget har man undersøgt de støjmæssige konsekvenser af 3 forskellige projektudformninger, hvorved anlægget enten reduceres eller helt udelades.

Det er påvist, at der med hensyn til de samlede støjgener er tale om ret beskedne forskelle mellem de 3 projekter, beregnet med trafikken i 1976 og 1990.

Den almindelige stigning i trafikken i området vil, uanset om vejanlægget gennemføres eller ej, under alle omstændigheder påføre stigende ulemper. Stigningen vil dog være mindre, hvis det nye vejanlæg gennemføres, idet trafikken på den nærliggende Hobrovej allerede i dag støjbelaster området. Dette vil også være tilfældet, uanset der ikke etableres støjafskærmning i forbindelse med nyanlægget.

Jeg er samtidig blevet orienteret om, at ministeren for offentlige arbejder i overensstemmelse med de nye principper i vejloven, hvorefter staten ikke skal have vejopgaver i de større byer, i efteråret har truffet aftaler med Ålborg byråd og Nordjyllands amtsråd om, at staten kun fuldfører anlægget frem til Indkildevej, medens det blev overladt til de lokale myndigheder, om de ville bygge den resterende strækning frem til Mariendals Mølle, hvortil støjproblemerne stort set er koncentreret. Udgiften til eventuelle støjafskærmninger på denne strækning skal følgelig afholdes af de lokale myndigheder, og jeg går ud fra, at disse tager nærmere stilling til støjproblemernes løsning.

Jeg må alt i alt konstatere, at de implicerede myndigheder har inddraget støjproblemerne i de overvejelser om vejprojektets færdiggørelse, der har fundet sted.

I øvrigt kan jeg oplyse, at det af ministeren for offentlige arbejder nedsatte vejstøjudvalg, hvori miljøministeriet er repræsenteret, inden længe vil fremkomme med forslag til regler om støjbeskyttelse, der også tager sigte på at udrede ansvarsfordeling og finansiering i forbindelse med »overgangssager«.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (3/2 78) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Anser ministeren det ikke for uheldigt, at man via indførelsen af motorvejen

Bonderup-Ålborg til Mariendals Mølle vil skabe grundlag for, at en del af trafikken ad den motorvej, som fører trafikken uden om Ålborg via Limfjordstunnelen, i stedet vil køre gennem Ålborg og belaste byens i forvejen hårdt belastede vejnet?»

(Spm. nr. 434).

Begrundelse.

Det må anses for meget sandsynligt, at indføringen af motorvejen til Mariendals Mølle vil forøge trafikken gennem Ålborg over den eksisterende bro over Limfjorden til Nørresundby og vestpå ad motorvej A 17.

De trafikprognoser, som planlægningen af motorvejen byggede på, er ikke længere særlig relevante, idet alle tidligere prognoser om trafiktæthed senere er blevet reduceret ved nye prognoser.

Besvarelse (10/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Mariendals Mølle-indføringen skal tjene som supplerende af de allerede udførte adgange fra motorvejen til Ålborg og derved aflaste en række trafikalt hårdt belastede veje, specielt Hobrovej og Over Kæret/Th. Sauers Vej. Indføringen af Mariendals Mølle-linien tjener specielt til at indføre trafik til det centrale Ålborg.

Det var oprindelig meningen, at staten skulle bekoste hele vejstrækningen. I overensstemmelse med de nye principper i vejloven, hvorefter staten ikke skal have vejopgaver i de større byer, traf jeg imidlertid i efteråret aftale med Ålborg byråd og Nordjyllands amtsråd om, at staten kun fuldfører anlægget frem til Indkildevej, medens det blev overladt til de lokale myndigheder, om de ville bygge den resterende strækning frem til Mariendals Mølle. Dette har de nu truffet bestemmelse om at gøre.

Jeg tror ikke, trafikken uden om Ålborg på motorvejen vil blive fristet af Mariendals Mølle-indføringen til at vælge at køre over den eksisterende bro. Det allerede anlagte vejsystem med motorvejsindføringen til Østre Allé (Sønderbro-indføringen) giver en lige så god eller bedre betjening for trafik, der måtte ønske at køre denne vej over Limfjorden. Det må derfor antages, at de uheldige for-

[Ministeren for offentlige arbejder]

hold, der påpeges i spørgsmålet, ikke vil opstå som følge af etablering af indføringen.

På baggrund af trafikanalyser foretaget i 1971-73 suppleret med tællinger i 1975 og 1976 kan man antage, at Mariendals Mølle-indføringen vil betyde følgende:

a. Trafik, der i dag benytter den stærkt belastede Hobrovej for at komme til/fra Ålborg by, vil for en stor dels vedkommende med projektets gennemførelse benytte den eksisterende motorvej og Mariendals Mølle-indføringen.

b. Trafik, der i dag benytter ruten Th. Sauers Vej - Over Kæret - Hobrovej for at komme fra/til motorvejen, vil i fremtiden benytte Mariendals Mølle-indføringen.

c. En stor del af den trafik, der i dag benytter Sønderbro-indføringen, vil i stedet benytte Mariendals Mølle-indføringen.

d. Anlæg af Mariendals Mølle-indføringen vil medføre en forøgelse af trafikken på den eksisterende motorvej på ca. 20 pct. i den eksisterende trafiksituation og på ca. 40 pct. i 1990 i forhold til en situation uden anlæg af indføringen. Anlægget vil aflaste det eksisterende vejnet (specielt Sønderbro, Hobrovej, Th. Sauers Vej og Over Kæret) i samme væsentlige grad.

Vedrørende trafikprognoserne kan jeg oplyse, at disse er justeret i forbindelse med de i 1975 og 1976 anførte tællinger. Der er således i ovennævnte vurderinger taget hensyn til de ændringer i trafikmønstret, der er konstateret i de seneste år.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (3/2 78) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, dels hvor meget der pr. kørt kilometer skal indtægtsføres på selvangivelsen for året 1977, når det drejer sig om en medarbejder, der kører i sit firmas varevogn på gule plader, dels kilometertaksten for vogne på gule plader for henholdsvis egenvægt 1650 kg og totalvægt 3500 kg, egenvægt 1300 kg og totalvægt 2200 kg samt egenvægt 1201 kg og totalvægt 1985 kg?«

(Spm. nr. 436).

Begrundelse.

Spørgeren er bekendt med, at kilometer-taksten beregnes efter vægten på den bil, som en medarbejder i et firma benytter delvis til privat kørsel, men hovedsagelig til kørsel for sit firma, når det drejer sig om en bil, som tilhører firmaet, hvor medarbejderen er ansat.

I de tilfælde, hvor f. eks. en montør, der arbejder over store dele af Danmark, ofte kører i ret store og tunge varevogne på gule plader, f. eks. de såkaldte rugbrød, ønsker spørgeren belyst, om det faktisk er således, at der her regnes efter de samme vægtgrænser/kilometertakster, som når det drejer sig om personvogne.

Besvarelse (13/2 78):

Ministeren for skatter og afgifter
(Kampmann):

For indkomståret 1977 er satserne for privat kørsel i arbejdsgivers bil ansat således:

Vognens egenvægt	1100 kg og der-		
	under	1101 kg-1300 kg	over 1300 kg
årlig privat kørsel i km	øre/km	øre/km	øre/km
indtil 10.000 km	150	200	250
resten over 10.000 km	55	60	75

Taksterne fastsættes alene på grundlag af bilens egenvægt og anvendes således også i tilfælde, hvor det drejer sig om varevogne på gule nummerplader. For den i spørgsmålet anførte bil af egenvægt 1650 kg vil taksten være 250 øre for de første 10.000 km og 75

øre for resten, mens taksten for bilerne af egenvægt 1300 kg og 1201 kg vil være 200 øre for de første 10.000 km og 60 øre for resten.

For så vidt angår den i begrundelsen til spørgsmålet nævnte montør, der arbejder

[Ministeren for skatter og afgifter]

over store dele af Danmark og kører i ret store tunge varevogne, skal man bekræfte, at værdien af privat kørsel her beregnes efter de samme vægtgrænser/kilometersatser. Det bemærkes dog, at såfremt den pågældendes kørsel i forbindelse med arbejdet er omfattet af ligningslovens § 9 B om kørsel til skiftende arbejdssteder, vil ingen del af denne kørsel være at anse for privat kørsel i form af kørsel mellem hjem og arbejdssted, og værdiansættelsen vil kun omfatte anden privat kørsel.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 1, der var:

1) Forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel af Glensgård (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Maisted (FP), Tang Sørensen (FP) og Thorndahl (FP).

(Forespørgsel nr. XV).

Forhandlingen genoptoges.

Niels Helveg Petersen (RV):

Fra det radikale venstres side mener vi, at med den erklæring, statsministeren afgav over for folketinget om, at der var begået en klar fejl i forbindelse med de oplæg, der var bestilt til belysning af lokalpolitiske forhold, og hvorved man havde inddraget centraladministrationens embedsmænd, er der sådan set ikke mere at diskutere i denne sag. Der er ingen grund til at bruge folketingets tid på en lang diskussion om disse forhold, når regeringen klart har erkendt, at der er begået en fejl.

Alfred Hansen (DR):

Det, man kan give som kommentar til denne udvikling, er, at man åbenbart som regering kan sidde så længe ved magten, at man ikke rigtig kan kende forskel på, hvad der er samfundsinteresser, og hvad der er partiinteresser. Jeg synes nok, det er værd at bemærke, at man selvfølgelig skal kunne hente de oplysninger, som man mener det kan gavne samfundet at få udbredt, og jeg vil derfor heller ikke kommentere sagen ret meget yderligere, blot spørge statsministeren, om han, da socialdemokratiet åbenbart til-

lægger det så stor betydning, at de kommunale instanser og den enkelte borger bliver informeret i tilstrækkelig grad om de initiativer, der er i gang vedrørende spørgsmål i deres område, prioriterer det så højt, at man også vil stille materiale til rådighed for andre opstillingsberettigede grupper end partierne. Vil man også stille materialet til rådighed for miljølister? Jeg har indtryk af, at netop i miljøministeriet har man i særlig grad været overbebyrdet med arbejde for at tilfredsstille regeringens videbegær, og netop dér har man udarbejdet meget materiale, som naturligvis må interessere specielt de miljølister, som opstiller både til primærkommunalvalg og til valg i den amtskommunale regie, og endvidere de tværpolitiske, ikke partipolitiske, lister.

Endelig var det måske relevant at spørge, om ikke den bedste formidler af disse oplysninger netop er dagbladene. Om ikke hele materialet kunne offentliggøres, eller dagbladene og disse tværpolitiske lister havde mulighed for at rekvirere det. Det må da være glædeligt for regeringen at kunne konstatere, at der er mange om at ville formidle de oplysninger, som regeringen åbenbart lægger så stor vægt på kommer til befolkningens kendskab.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg må sige for kommunisternes vedkommende, at den aktuelle baggrund for, at man rejser spørgsmålet, mener vi er løst med det tilsagn, der er givet fra regeringen, og man er jo også begyndt at udlevere materialet.

Ellers kan man sige, at regeringens eller regeringers eventuelle misbrug af embedsmænd og magt – man kunne også sige, at embedsmændene misbruger den indflydelse, de har, som vi så det i diskussionen om efterretningsvæsenet, hvor embedsmændene sådan set bestemte, hvad ministrene skulle vide og sige – vel nok kunne fremkalde den tanke, at man burde diskutere denne side af sagen. Men for vort vedkommende må vi sige, at når fremskridtspartiet rejser sagen, er vi nok så afgørende uenige om både dette samfunds egentlige magtkilder og om, hvem det er, der bruger magten her, at det nok er på en anden led, man skulle diskutere det.

Jeg vil da også godt sige, når man taler så pænt om de mindre partier – og det er vel